

KALENDARIUM WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH W 2011 ROKU

EUROPA

1 stycznia – Węgry objęły przewodnictwo w Radzie UE.

1 stycznia – Estonia oficjalnie przyjęła euro, stając się 17. państwem UE, które wprowadziło tę walutę.

1 stycznia – Rotacyjne stanowisko urzędującego przewodniczącego OBWE na rok objął szef dyplomacji Litwy, Audronius Azubalis, przejmując je od swojego kazachskiego odpowiednika, Kanata Saudabajewa. 1 lipca Lamberto Zannier (Włochy) przejął funkcję sekretarza generalnego organizacji, którą przed nim sprawował Marc Perrin de Brichambaut (Francja).

1 stycznia – Wraz z przejściem przez Danię rocznego przewodnictwa w Radzie Nordyckiej od Islandii (reprezentowanej przez Helgiego Hjörvara) sprawowali je kolejno najpierw Henrik Dam Kristensen i od 31 października – Bertel Haarder.

23 stycznia – W wyniku wyborów prezydenckich w Portugalii stanowisko zachował urzędujący prezydent Aníbal Cavaco Silva (Partia Socjaldemokratyczna), uzyskawszy w pierwszej turze 53% głosów.

24 stycznia – W samobójczym zamachu bombowym na moskiewskim międzynarodowym lotnisku Domodiedowo zginęło 37 osób, a 173 zostały ranne. 7 lutego śledczy rosyjscy wskazali Ingusza Magomeda Jewłojewa jako sprawcę zamachu. 8 lutego do jego organizacji przyznał się Doku Umarow, b. prezydent Czeceńskiej Republiki Iczkerii i samozwańczy emir Emiratu Kaukaskiego. 29 lipca Rada Bezpieczeństwa NZ uznała, że Emirat Kaukaski ma związki z Al-Kaidą.

4 lutego – Na spotkaniu Rady Europejskiej w Brukseli, poświęconym głównie polityce energetycznej UE, w tym wewnętrznemu rynkowi energii i jej źródłom odnawialnym, liderzy zażyli również sankcje wobec Białorusi oraz przyjęli deklarację w sprawie Egiptu i Afryki Północnej, wyrażając m.in. swoje poparcie dla pokojowej transformacji regionu ku demokracji.

25 lutego – W Irlandii odbyły się wybory do izby niższej parlamentu (Dáil Éireann), przyspieszone na mocy decyzji prezydent M. McAleese podjętej 1 lutego na wniosek premiera (Taoiseach) B. Cowena w związku z rozłaniem w koalicji rządowej na tle wprowadzania cięć fiskalnych wymaganych przez kredytujących irlandzki dług UE i MFW; 23 stycznia spór zakończył się wystąpieniem z niej Partii Zielonych. Zwyciężyła w nich opozycyjna Fine Gael, zdobywając 36,1% głosów i 76 na 166 mandatów. Jej lider, Enda Kenny, stanął 9 marca na czele rządu koalicyjnego z Partią Pracy, która uzyskała w wyborach 19,4% głosów i 37 mandatów. Fianna Fáil, która rządziła nieprzerwanie od 1997 r. oraz przez 61 z 79 lat od wygranych przez nią w 1932 r. wyborów, pozostając przez cały ten okres największą partią w Dáil Éireann, zanotowała historyczną porażkę, zdobyła bowiem jedynie 17,4% głosów i 20 mandatów.

6 marca – Estońskie wybory parlamentarne wygrała rządząca Estońska Partia Reform premiera Andrusa Ansipa, zdobywając 28,6% głosów i 33 na 101 miejsc w Riigikogu. Ansip pozostał

szeffem rządu na trzecią kadencję, utrzymując koalicję z Unią *Pro Patria* i *Res Publica* pod przywództwem Marta Laara, która uzyskała 20,5% głosów i 23 mandaty.

11 marca – W Brukseli odbył się nadzwyczajny szczyt Rady Europejskiej poświęcony sytuacji w Libii, na którym przywódcy UE m.in. wezwali M. Kaddafiego do bezwłocznego ustąpienia ze sprawowanych funkcji publicznych oraz uznali Tymczasową Radę Narodową za stronę, wyrażając poparcie dla jej działań.

25 marca – Zakończył się szczyt Rady Europejskiej w Brukseli, na którym przywódcy europejscy przyjęli m.in. Pakt Euro Plus na rzecz konkurencyjności, do którego zadeklarowały swój akces kraje spoza strefy euro – Polska, Dania, Litwa, Łotwa, Rumunia, Bułgaria; zapowiedzieli konsolidację fiskalną i poparli interwencję zbrojną państw Zachodu w Libii na mocy rezolucji RB NZ nr 1973.

3 kwietnia – Przedterminowe wybory do Rady Generalnej Andory przyniosły zdecydowane zwycięstwo opozycji – Demokraci dla Andory zdobyli 20 z 28 mandatów. 12 maja ich lider, Antoni Martí, objął urząd premiera.

7 kwietnia – Atifete Jahjaga została wybrana na nowego prezydenta Kosowa w wyborach pośrednich, w Zgromadzeniu Kosowa. W pierwszej turze głos na nią oddało 80 parlamentarzystów ze 100 obecnych na posiedzeniu. Była ona kandydatem kompromisowym większości kosowskich sił politycznych wyłonionym po tym, jak 28 marca Trybunał Konstytucyjny uznał, że dokonany 22 lutego wybór Behgjeta Pacollego był nielegalny z powodu braku kworum. Między ustąpieniem Pacollego i wyborem Jahjagi funkcję prezydenta pełnił spiker parlamentu Jakup Krasniqi, który sprawował ją również do 22 lutego, od ustąpienia w 2010 r. z urzędu poprzedniego prezydenta, Fatmira Sejdiu. Jahjaga w swoim przemówieniu inauguracyjnym zapowiedziała starania o członkostwo Kosowa w UE oraz o bliskie relacje z USA.

9 kwietnia – Większością 59,8% głosujących Islandczycy odrzucili w referendum ustawodawstwo dotyczące warunków spłaty islandzkiego zadłużenia głównym wierzycielom: Wielkiej Brytanii i Holandii. Tzw. *Icesave III* został poddany procedurze referendalnej w związku z zawetowaniem go 20 lutego przez prezydenta Ólafura Ragnara Grímssona. Po tej porażce rząd Jóhanny Sigurðardóttir zaprzestał kolejnych prób usankcjonowania polubownych warunków spłaty, a przedstawiciele wierzycieli zapowiedzieli wkroczenie na drogę sądową.

17 kwietnia – W wyborach do fińskiego parlamentu (Eduskunta) zwyciężyła jedna z partii poprzedniej koalicji rządowej, Partia Koalicji Narodowej Jyrkiego Katainena, która uzyskała 20,4% głosów i 44 na 200 miejsc w izbie, ale zbliżone wyniki osiągnęły również Partia Socjaldemokratyczna Finlandii (19,1% głosów, 42 miejsca) i populistyczni Prawdziwi Finowie (19,1% głosów, 39 miejsc). Katainen, który otrzymał misję stworzenia rządu, prowadził do 17 czerwca rozmowy koalicyjne z pięcioma innymi partiami, bez Prawdziwych Finów, które ostatecznie zaowocowały powstaniem koalicji rządowej. 22 czerwca gabinet Katainena uzyskał wotum zaufania.

23 kwietnia – Max van der Stoep, dwukrotny szef holenderskiej dyplomacji (1973–1977; 1981–1982) oraz pierwszy w historii Wysoki Komisarz ds. Mniejszości Narodowych OBWE (1993–2001), zmarł w wieku 86 lat.

29 kwietnia – Księżę William Mountbatten-Windsor, drugi w linii po swym ojcu Karolu następcą brytyjskiego tronu, poślubił Catherine Middleton, otrzymując w związku z tym wydarzeniem od królowej Elżbiety II tytuł diuka Cambridge.

16 maja – Ministrowie finansów strefy euro podjęli decyzję w sprawie pakietu pomocy finansowej dla Portugalii wartego 78 mld euro, na który składają się wpłaty po 26 mld euro z Europejskiego

Instrumentu Stabilności Finansowej, Europejskiego Mechanizmu Stabilności Finansowej oraz środków MFW. Rząd portugalski zwrócił się do UE o pomoc finansową 6 kwietnia.

19 maja – Garret FitzGerald, dwukrotny premier (Taoiseach) Irlandii z ramienia Fine Gael w latach 1981–1987, zmarł w wieku 85 lat.

22 maja – W wyborach do cypryjskiego parlamentu (Vouli ton Antiprosópon) zwyciężyło Zgromadzenie Demokratyczne (DISY) Nicolasa Anastasiadesa, osiągając wynik 34,3% głosów i 20 na 56 mandatów, jednakże koalicję wspierającą prezydenta Demetrisa Christofiasa utworzyły dwie kolejne pod względem wyniku partii: Partia Postępuwa Ludu Pracującego Androsa Kyprianou (AKEL; 32,7% głosów, 19 mandatów) i Partia Demokratyczna Mariosa Garoyiana (DIKO; 15,8% głosów, 9 mandatów). 11 lipca w cypryjskiej wojskowej bazie morskiej im. Evangelosa Florakisa k. Zygi doszło do eksplozji przechowywanej tam irańskiej amunicji skonfiskowanej w 2009 r. W wybuchu zginęło 12 osób, w tym Andreas Ioannides, dowódca floty, a ok. 250 zostało rannych. Straty materialne wyniosły ok. 2,8 mld USD. Zniszczona została m.in. pobliska elektrownia Vasilikos, która zaspokajała ok. połowy zapotrzebowania kraju na energię elektryczną. Od 12 lipca rozpoczęły się protesty uliczne, których uczestnicy domagali się w związku z wydarzeniem ustąpienia prezydenta i gabinetu. 11 lipca do dymisji podał się szef resortu obrony Costas Papacostas i szef sztabu Petros Tsalikidis, a 19 lipca także szef dyplomacji Markos Kyprianou. 3 sierpnia DIKO wycofała się z koalicji.

23 maja – Po wyborach do holenderskiego Senatu partii koalicji rządzącej, Partia Ludowa na rzecz Wolności i Demokracji (VVD), Apel Chrześcijańsko-Demokratyczny (CDA) i wspierająca je Partia Wolności (PVV), zdobyły odpowiednio 16, 11 i 10 mandatów w 75-osobowej izbie; w celu uzyskania większości bezwzględnej sporadycznie mogą liczyć na pojedynczy głos Zreformowanej Partii Politycznej (SGP).

26 maja – Ratko Mladić, szef sztabu wojsk Republiki Serbskiej w Bośni w latach 1992–1995, poszukiwany przez Międzynarodowy Trybunał Karny dla Byłej Jugosławii jako podejrzany o zbrodnie ludobójstwa, wojenne i zbrodnie przeciw ludzkości w czasie wojny domowej na Bałkanach, został zatrzymany przez oddziały specjalne serbskiej policji we wsi Łazarewo w serbskim Banacie. 31 maja Serbia dokonała jego ekstradycji do Holandii, gdzie 3 czerwca rozpoczął się jego proces przed Trybunałem. 20 lipca władze serbskie ogłosiły również zatrzymanie Gorana Hadżicia, prezydenta Serbskiej Krainy w latach 1992–1994, oskarżanego o zbrodnie przeciw ludzkości. Jego ekstradycja została przeprowadzona 22 lipca, a 25 lipca rozpoczęły się przeciw niemu w Hadze czynności procesowe. Prezydent Serbii Boris Tadić uznał aresztowanie Hadżicia za zamknięcie okresu serbskiej historii związanego z wojną domową lat 90.

29 maja – W wieku 62 lat zmarł Siergiej Jasył-ipa Bagapsz, premier Republiki Abchazji w latach 1997–1999 i jej prezydent od 2005 r. Jako że zmarł on w trakcie sprawowania urzędu, 26 sierpnia odbyły się w tej separatystycznej republice przedterminowe wybory prezydenckie, w których zwyciężył Aleksandr Ankwab, jej wiceprezydent, a w latach 2005–2010 premier. Większością 54,9% głosów pokonał on w pierwszej turze swoich rywali w wyścigu o prezydenturę, Siergieja Szambę (21% głosów) i Raula Chadżimbę (19,8% głosów). Ankwab, który po śmierci Bagapsza pełnił jego obowiązki, formalnie objął urząd 26 września.

29 maja – Ferenc Mádl, drugi prezydent III Republiki Węgierskiej, sprawujący urząd w latach 2000–2005, zmarł w wieku 80 lat.

2 czerwca – Łotewski parlament (Saeima) w drugiej turze głosowań nad wyborem nowego prezydenta państwa wybrał Andrisa Bērziņa (Unia Zielonych i Rolników) stosunkiem głosów 53 do 44. Kandydatura urzędującego prezydenta Valdisa Zatlersa (Partia Reform) została wówczas odrzucona stosunkiem głosów 41 do 56. Wcześniej, 28 maja, Zatlers podjął decyzję o skorzystaniu pierwszy raz w historii z konstytucyjnych uprawnień prezydenta do zwołania referendum w celu

rozwiązania parlamentu. 23 lipca 94,3% głosujących Łotyszy opowiedziało się za skróceniem kadencji. Przyspieszone wybory nowego składu izby odbyły się 17 września. Zwyciężyło w nich Centrum Harmonii Nilsa Ušakovsa, które uzyskało 28,4% głosów i 31 ze 100 miejsc, ale to Partia Reform oraz partia „Jedność” urzędującego premiera Valdisa Dombrovskisa rozpoczęły prace nad nową koalicją rządową, uzyskawszy w wyborach odpowiednio 20,8% głosów i 22 mandaty oraz 18,8% głosów i 20 mandatów. Ostatecznie 11 października do porozumienia koalicyjnego dołączył Sojusz Narodowy Raivisa Dzintarsa (13,9% głosów, 14 mandatów), pozwalając na uzyskanie większości bezwzględnej. 25 października nowy gabinet Dombrovskisa otrzymał wotum zaufania.

4 czerwca – Dimitar Ikonov (Bułgaria) objął po Aleksandrze Tolkachu (Rosja) stanowisko przewodniczącego Europejskiej Komisji Dunaju.

5 czerwca – Wybory parlamentarne w Macedonii, przedterminowe z powodu samorozwiązania parlamentu 14 maja, wygrał blok pod wodzą rządzącej Wewnętrznej Macedońskiej Organizacji Rewolucyjnej – Partii Demokratycznej na rzecz Macedońskiej Jedności Narodowej (VMRO–DPMNE), zdobywając 39% głosów i 56 miejsc w 123-osobowym Sobranium. Jej główny przeciwnik, Sojusz Socjaldemokratyczny Macedonii (SDSM), uzyskał 32,8% głosów i 42 mandaty. Premier Nikola Gruevski, lider VMRO-DPMNE, podtrzymał koalicję m.in. z partią macedońskich Albańczyków, Unią Demokratyczną na rzecz Integracji (10,2% głosów, 15 mandatów), i zachował urząd.

5 czerwca – Wybory do 230-osobowego portugalskiego Zgromadzenia Republiki zakończyły się zwycięstwem opozycyjnej Partii Socjaldemokratycznej, która pod przywództwem Pedro Passosa Coelho zdobyła 38,7% głosów i 108 mandatów. Rządząca dotychczas Partia Socjalistyczna urzędującego premiera José Sócratesa uzyskała 28,1% głosów i 74 mandaty. 6 czerwca Coelho otrzymał od prezydenta A. Silvy misję tworzenia rządu. 16 czerwca sformował on koalicję większościową z Centrum Demokratycznym i Społecznym – Partią Ludową Paulo Portasa (11,7% głosów, 24 mandaty) i 21 czerwca rozpoczął urzędowanie.

25 czerwca – Zakończył się dwudniowy szczyt Rady Europejskiej, na którym oprócz przyjęcia Deklaracji o południowym partnerstwie przywódcy m.in. zapowiedzieli pogłębienie współpracy w ramach strefy Schengen w sprawie kontroli napływu imigrantów.

30 czerwca – Unia Zachodnioeuropejska została formalnie rozwiązana.

1 lipca – Polska objęła przewodnictwo w Radzie UE.

4 lipca – W wieku 98 lat zmarł arcyksiążę Otto von Habsburg, ostatni następca tronu Austro-Węgier, do 2007 r. głowa cesarskiego rodu Habsburgów, a także b. przewodniczący Międzynarodowej Unii Paneuropejskiej (1973–2004) i członek Parlamentu Europejskiego (1979–1999) z ramienia niemieckiej CSU.

11 lipca – Państwa strefy euro zawarły Traktat o Europejskim Mechanizmie Stabilizacyjnym, który formalnie ustanawia nową organizację międzynarodową z siedzibą w Luksemburgu. Docelowo ma on przejąć funkcje EFSF i EFSM, z początkowym maksimum środków ustalonym na 500 mld euro.

21 lipca – Na szczycie państw członków strefy euro w Brukseli uzgodniono m.in. udzielenie pomocy finansowej dla Grecji, realizowanej wspólnie z MFW, na kwotę 109 mld euro, dopuszczenie podmiotów prywatnych do finansowania tej pomocy oraz przyznanie EFSF kompetencji do prowadzenia operacji na międzybankowym rynku papierów dłużnych.

22 lipca – W Norwegii doszło do dwóch zamachów terrorystycznych: wybuchu bomby przed biurem premiera w dzielnicy rządowej Regjeringskvartalet w Oslo, w którego wyniku śmierć

poniosło 8 osób, a 92 zostały ranne, oraz do ataku karabinowego na uczestników obozu letniego na wyspie Utøya na jeziorze Tyrifjorden, w którym zginęło 69 osób, a rannych zostało 62. Do autorstwa obu przyznał się prawnik ekstremista Anders Breivik, ujęty przez policję na drugim z miejsc zbrodni. 25 lipca w sądzie okręgowym w Oslo usłyszał zarzuty.

7 sierpnia – W wieku 74 lat zmarł Harri Hermanni Holkeri, premier Finlandii w latach 1987–1991.

29 sierpnia – W wyborach pośrednich prezydenta Estonii urzędujący na tym stanowisku Toomas Hendrik Ilves pokonał swojego kontrkandydata Indreka Taranda w pierwszym głosowaniu, stosunkiem głosów 73 do 25, uzyskując wymaganą większość.

14 września – Wbrew statutowi Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Byłej Jugosławii Rada Bezpieczeństwa NZ w rezolucji nr 2006 utrzymała Serge'a Brammerta (Belgia) na stanowisku prokuratora Trybunału. Wcześniej, 29 czerwca, w rezolucji nr 1993 przedłużyła ona mandaty sędziom Trybunału do końca 2012 r. lub do zakończenia prowadzonych przez nich spraw oraz zapowiedziała przewidywane zakończenie jego działalności do końca 2014 r.

15 września – Wybory do duńskiego 179-osobowego Folketingu przyniosły zmianę władzy: mimo że Socjaldemokraci uzyskali wynik gorszy od rządzącej Venstre, odpowiednio 24,9% głosów i 44 mandatów oraz 26,7% i 47 mandatów, byli oni w stanie 3 października z trzema innymi partiami lewicowymi (Partią Socjalliberalną, Socjalistyczną Partią Ludową i Sojuszem Czerwono-Zielonym) sformować większość parlamentarną 89 mandatów, a z pierwszymi dwiema z wymienionych partii także koalicję rządową, dzięki czemu liderka Socjaldemokratów, Helle Thorning-Schmidt, przejęła od Larsa Løkkega Rasmussena (Venstre) urząd premiera.

25 września – W wyborach pośrednich do francuskiego Senatu po raz pierwszy w historii V Republiki większość uzyskała lewica, która po wyborze 165 z 348 senatorów dysponowała 178 mandatami (łącznie dla Unii Lewicy i Europejskiego Zrzeszenia Demokratycznego i Socjalnego) wobec 163 mandatów większości prezydenckiej.

20 października – ETA (Euskadi Ta Askatasuna) ogłosiła zakończenie trwającej 43 lata działalności zbrojnej. Z ręki jej aktywistów od 1968 r. zginęło ponad 800 osób.

23 października – Wybory federalne w Szwajcarii przyniosły zwycięstwo dominującej w poprzedniej kadencji Szwajcarskiej Partii Ludowej (SVP), która zdobywszy 26,6% głosów, zajęła 54 na 200 miejsc w Radzie Narodu, i – po trwających do 4 grudnia głosowaniach – 13 w 46-osobowej Radzie Kantonów. Druga siła polityczna, Partia Socjaldemokratyczna Szwajcarii (SPS), uzyskała odpowiednio 18,7% głosów, 46 i 11 mandatów, trzecia, FDP Liberałowie – 15,1%, 30 i 11. Sukces wyborczy odniosły również partie nowe – Konserwatywna Partia Demokratyczna (BPD) i Liberalna Partia Zielonych (GLP), które przekroczyły 5% głosów i tym samym uzyskały odpowiednio 12 i 9 mandatów w izbie niższej, co pozwoliło im sformować własne kluby. Były to pierwsze wybory od 1987 r., w których SVP straciła miejsca w parlamencie. W wyborach do Rady Federalnej 14 grudnia wszyscy dotychczasowi członkowie uzyskali reelekcję, a jej skład uzupełnił Alain Berset (SPS) w miejsce Micheline Calmy-Rey (SPS), która zrezygnowała z urzędu.

23 października – Szczyt Rady Europejskiej w Brukseli, poświęcony głównie problematyce zarządzania gospodarczego w UE, doprowadził też m.in. do przygotowania wspólnego stanowiska UE na konferencję klimatyczną w Durbanie i na szczyt G-20 w Cannes.

27 października – Wybory prezydenckie w Irlandii wygrał kandydat Partii Pracy Michael D. Higgins, który uzyskał 39,6% głosów pierwszej preferencji i 56,8% wszystkich głosów. Drugi wynik zanotował kandydat niezależny, Seán Gallagher, który zdobył ich odpowiednio 28,5% i 35,5%. Fianna Fáil nie poparła żadnego kandydata, a kandydat rządzącej Fine Gael, Gay

Mitchell, uzyskał jedynie 6,4% głosów pierwszej preferencji. 11 listopada Higgins przejął urząd od ustępującej z niego Mary McAleese.

27 października – Na spotkaniu Rady Europejskiej w Brukseli zapadła decyzja o zwiększeniu środków w puli Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej do 1 bln euro oraz o restrukturyzacji greckiego zadłużenia zagranicznego w obligacjach przez zmniejszenie go o połowę.

30 października – W drugiej turze wyborów prezydenckich w Bułgarii (pierwsza odbyła się tydzień wcześniej) zmierzli się Rosen Plewneljew (Obywatele dla Europejskiego Rozwoju Bułgarii) i Iwajło Kalfin (Bułgarska Partia Socjalistyczna). Zwyciężył pierwszy z nich, większością 52,6% głosów, obejmując urząd po odchodzącym po dwóch kadencjach Georgim Pyrwanowie.

1 listopada – Mario Draghi (Włochy) zastąpił Jeana-Claude'a Tricheta (Francja) na stanowisku prezesa Europejskiego Banku Centralnego.

4 listopada – Nowym przewodniczącym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka został brytyjski sędzia Nicolas Bratza, zastępując na tym stanowisku Jeana-Paula Costę (Francja).

6 listopada – Premier Grecji J. Papandreu podał się do dymisji na fali złych ocen zewnętrznych i zagranicznych związanych ze sposobem, w jaki zarządzał greckim kryzysem zadłużeniowym. 10 listopada na tym stanowisku zastąpił go b. wiceprzewodniczący EBC, Lukas Papadimos. Z analogicznych powodów 12 listopada uczynił to premier Włoch S. Berlusconi, którego 16 listopada zastąpił Mario Monti.

13 listopada – W Osetii Południowej odbyło się referendum w sprawie wprowadzenia w tej separatystycznej republice rosyjskiego jako drugiego obok osetyjskiego języka urzędowego (84% głosujących zaaprobowало taką zmianę), a także pierwsza tura wyborów prezydenckich, w których ze względu na wyczerpanie konstytucyjnego limitu dwóch kadencji nie mógł startować urzędujący prezydent Eduard Kokojty. W drugiej turze, 27 listopada, prawdopodobnie zwyciężyła niezależna kandydatka i przeciwniczka polityczna Kokojtego, Ała Dżiojewa, która według wstępnych wyników otrzymała 56,7% głosów. Jej kontrkandydat z Partii Jedności Kokojtego, Anatolij Bibiłow, oskarżył ją jednak o oszustwa wyborcze, co 29 listopada południowoosetyjski Sąd Najwyższy uznał za zasadne, anulował wybór i zakazał Dżiojowej, która ogłosiła się już prezydentem elektem, ponownego startu. Podjęte przy mediacji rosyjskiej rozmowy obu stron doprowadziły 9 grudnia do zawarcia porozumienia, na mocy którego mandat Kokojtego wygasł, obowiązki prezydenta przejął premier Wadim Browcew, a wybory miały zostać powtórzone z możliwym startem Dżiojowej w marcu 2012 r.

16 listopada – Misja EUFOR „Althea” w Bośni i Hercegowinie otrzymała od Rady Bezpieczeństwa NZ w rezolucji nr 2019 roczne przedłużenie autoryzacji na kontynuowanie swoich zadań.

20 listopada – Partia Ludowa Mariano Rajoya wygrała wybory do hiszpańskich Kortezów, uzyskując wynik 44,6% głosów, dający bezwzględną większość w Kongresie Deputowanych (186 na 350 miejsc). Zdobyła ona również większość w Senacie (136 na 266 miejsc). Rządząca dotychczas Hiszpańska Socjalistyczna Partia Robotnicza (PSOE) utrzymała odpowiednio 28,8% głosów, 110 mandatów w izbie niższej i 48 w wyższej. 21 grudnia nowy rząd, na którego czele stanął Rajoy, uzyskał wotum zaufania w parlamencie i przejął urzędowanie od odchodzącego José Zapatero.

30 listopada – Po 535 dniach bez rządu partie polityczne Belgii porozumiały się w sprawie utworzenia koalicji rządowej z frankofonem Elio di Rupo jako premierem.

4 grudnia – W Chorwacji w wyborach do jednoizbowego Saboru zwyciężyła opozycyjna centrolewicowa koalicja Kukuriku z Zoranem Milanoviciem na czele (Partia Socjaldemokratyczna

Chorwacji), która uzyskała łącznie 40,4% głosów i 81 na 151 mandatów. Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (HDZ) premier Jadranski Kosor zdobyła 23,8% głosów i 47 mandatów. 23 grudnia Milanović otrzymał wotum zaufania od nowego parlamentu i przejął od Kosor urząd premiera.

4 grudnia – Wybierając nowy parlament, Słoweńcy najwięcej głosów oddali na politycznego debiutanta – partię burmistrza Lublany, Listę Zorana Jankovicia – Pozytywna Słowenia, która uzyskała ich 28,5%, a w konsekwencji 28 na 90 mandatów. Drugi wynik zanotowała Słoweńska Partia Demokratyczna b. premiera Ivana Janšy – 26,2% głosów i 26 mandatów. Socjaldemokraci premiera Boruta Pahora uzyskali tylko 10,5% głosów i 10 mandatów. Nowa większość i jej gabinet nie ukonstytuowały się do końca 2011 r.

4 grudnia – W rezultacie wyborów do rosyjskiej Dumy Państwowej relatywnie osłabła pozycja partii prezydenckiej Jedna Rosja, która według oficjalnych wyników zdobyła 48,3% głosów i 238 na 450 mandatów, o 77 mniej niż w mijającej kadencji, straconych głównie na rzecz Komunistycznej Partii Federacji Rosyjskiej (19,2% głosów, 92 mandaty, o 35 więcej). 5 grudnia w Moskwie rozpoczęły się protesty przeciwko wyborczym nieprawidłowościom na korzyść partii władzy, skoncentrowane na placu Bołotnym i w alei Sacharowa, które 10, 17 i 24 grudnia przerodziły się w kilkudziesięciotysięczne antyrządowe demonstracje związane z postulatami reformy systemu wyborczego i rozpisania nowych wyborów. Doczekały się one reakcji w postaci co najmniej równie licznych wieców poparcia dla władz.

9 grudnia – Rada Europejska postanowiła w Brukseli o zawarciu paktu fiskalnego, do którego oprócz państw strefy euro zdecydowały się przystąpić pozostałe państwa UE z wyjątkiem Wielkiej Brytanii (po szczycie dołączyły do niej Czechy). Porozumienie w sprawie paktu przewiduje m.in. wspólne zobowiązania do restrykcyjnej polityki fiskalnej, automatyzm uruchamiania procedury nadmiernego deficytu i koordynację polityk makroekonomicznych. W czasie spotkania nastąpiło również podpisanie traktatu akcesyjnego Chorwacji.

18 grudnia – W wieku 75 lat zmarł Václav Havel, dramaturg, czołowy działacz opozycji demokratycznej w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej, m.in. sygnatariusz tzw. Karty 77, a następnie prezydent Czechosłowacji (1989–1992) i pierwszy prezydent Republiki Czeskiej (1993–2003). Przez trzy dni do 23 grudnia, kiedy odbył się jego pogrzeb państwowy, w Czechach obowiązywała żałoba narodowa. Wśród uczestników pogrzebu w katedrze św. Wita w Pradze byli m.in. prezydenci Francji N. Sarkozy, Niemiec Ch. Wulff, Austrii H. Fischer, Węgier P. Schmitt, Słowacji I. Gašparovič, Łotwy A. Bērziņš, Litwy D. Grybauskaitė, Estonii T. Ilves, Słowenii D. Türk, Gruzji M. Saakaszwili, Henri, wielki książę Luksemburga, sekretarz stanu USA H. Clinton z mężem Billem, b. prezydentem tego kraju, b. sekretarz stanu USA czeskiego pochodzenia M. Albright, premier Wielkiej Brytanii D. Cameron i b. premier tego kraju J. Major, holenderski następca tronu Willem-Alexander, przewodniczący Komisji Europejskiej J. Barroso i Parlamentu Europejskiego J. Buzek oraz b. prezydent Polski L. Wałęsa.

25 grudnia – Druga tura wyborów prezydenckich w Naddniestrzu przyniosła zwycięstwo kandydata niezależnego, Jewgienija Szewczuka, który uzyskał w niej 73,9% głosów. Jego kontrkandydatem był Anatolij Kaminski z partii Odnowa. Igor Smirnow, prezydent tej separatystycznej republiki od 1990 r., niespodziewanie odpadł w pierwszej turze, która odbyła się 11 grudnia.

BLISKI WSCHÓD I AFRYKA

4 stycznia – W wieku 44 lat w Bostonie samobójstwo popełnił książę Ali Reza Pahlavi, młodszy z synów ostatniego szacha Iranu. 26 lipca na świat przyszła jego córka, Iryana Leila.

9 stycznia – Rozpoczęło się trwające do 15 stycznia referendum niepodległościowe w Sudanie Południowym, przewidziane porozumieniem pokojowym z Naivashy (Kenia) z 2005 r. Według

wyników upubliczniętych 7 lutego 98,83% z 3,85 mln głosujących opowiedziało się za secesją. Obszar Abyei, na którym miało odbyć się referendum w sprawie przynależności, ostatecznie nie został objęty głosowaniem. Prezydent Sudanu Umar al-Baszir zaakceptował wynik referendum i doprowadził do uznania przez Sudan nowego państwa jako pierwszy. 9 lipca James Wani Igga, spiker Południowosudańskiego Zgromadzenia Ustawodawczego, proklamował formalną niepodległość Sudanu Południowego, ze stolicą w Dżubie. Jego prezydentem pozostał wybrany rok wcześniej w krajowych wyborach Salva Kiir Mayardit, który 20 sierpnia powołał rząd.

14 stycznia – W rezultacie masowych protestów społecznych w Tunezji, bezpośrednio wywołanych przez próbę samospalenia dokonaną 17 grudnia 2010 r. przez Mohammeda Buaziziego w mieście Sidi Buzid (zmarł on 4 stycznia wskutek odniesionych obrażeń), prezydent Zin al-Abidin Ibn Ali, rządzący krajem od 1987 r., rozwiązał rząd, wprowadził stan wyjątkowy i zbiegł wraz z rodziną do Arabii Saudyjskiej. Władzę prezydencką na jeden dzień przejął premier Muhammad Ghanuszi, a następnie, ze względu na inny werdykt Rady Konstytucyjnej w sprawie sukcesji, przewodniczący parlamentu Fuad al-Mubazza. 17 stycznia powstał nowy rząd Ghanuszi, w którego skład weszli członkowie Demokratycznego Zrzeszenia Konstytucyjnego (RCD) b. prezydenta Ibn Alego, co spowodowało jego stopniowy rozpad między 18 i 20 stycznia. 24 stycznia naczelny dowódca tunezyjskiej armii Raszyd Ahmar zapowiedział, że stanie „w obronie rewolucji”. Zgodnie z postulatami protestujących 27 stycznia Ghanuszi sformował rząd bez członków RCD. 3 lutego wszyscy dotychczasowi gubernatorzy prowincji zostali usunięci ze stanowisk. 9 lutego al-Mubazza uzyskał nadzwyczajne uprawnienia pozwalające na ratyfikację umów międzynarodowych z pominięciem zdominowanego przez RCD parlamentu, co umożliwiło szybkie przystąpienie Tunezji do międzynarodowych regulacji w dziedzinie ochrony praw człowieka. 27 lutego, pod naciskiem ponadstutysięcznej demonstracji skierowanej przeciwko Ghanusziemu, zrezygnował on ze stanowiska. Zastąpił go b. przewodniczący parlamentu Badzi Kaid al-Sibsi. 1 marca nastąpiła legalizacja opozycyjnej Partii Odrodzenia (Hizb An-nahda), 3 marca – zapowiedź wyborów do konstytuandy, 7 marca – rozwiązanie służb bezpieczeństwa reżimu, a 9 marca – sądowe rozwiązanie RCD. 14 kwietnia Ibn Alemu, jego żonie, rodzinie i prominentnym członkom reżimu postawiono zarzuty, m.in. kradzieży, zabójstwa i przemytu narkotyków, których lista następnie rosła, obejmując m.in. zarzut spisku przeciw bezpieczeństwu wewnętrznemu państwa. 21 czerwca zapadł pierwszy zaoczny wyrok skazujący b. prezydenta na 35 lat więzienia.

17 stycznia – W Maskacie – stolicy Omanu – a 26 stycznia także w Soharze rozpoczęła się fala trwających do kwietnia protestów antyrządowych, których uczestnicy domagali się m.in. reform demokratycznych i rozliczeń ministrów uznawanych przez nich za skorumpowanych. Sułtan Kabus Ibn Said odpowiedział m.in. przetasowaniami w rządzie i audytem finansów publicznych oraz zapowiedziami reform gospodarczych i społecznych, a także nadaniem Radzie Szury, quasi-parlamentarnemu ciału opiniodawczemu, nowych kompetencji legislacyjnych i regulacyjnych. 15 października odbyły się wybory do Rady, w których wzięło udział ok. trzech czwartych Omańczyków uprawnionych do głosowania.

19 stycznia – Rezolucją Rady Bezpieczeństwa NZ nr 1967 do 12 tys. żołnierzy został zwiększony kontyngent misji UNOCI w Wybrzeżu Kości Słoniowej, mającej mandat do użycia siły w obronie ludności cywilnej. Siły te zostały częściowo zwiększone dzięki przeniesieniu z misji NZ w Liberii (rezolucja nr 1968 z 16 lutego, rezolucja nr 1981 z 13 maja, rezolucja nr 1992 z 19 czerwca), która jednocześnie przestała ochraniać Specjalny Trybunał dla Sierra Leone (rezolucja nr 1971 z 3 marca). 30 marca w rezolucji nr 1975 RB NZ wprowadziła nowe sankcje wobec reżimu prezydenta Wybrzeża Kości Słoniowej Laurenta Gbagbo, który odmawiał oddania urzędu zwycięzcy w wyborach 2010 r. Alassane Ouattarze. W rezolucji nr 1980 z 28 kwietnia RB NZ podtrzymała embargo na dostawy broni do tego kraju i objęcie go zakazem handlu diamentami, z kolei rezolucja nr 2000 z 27 lipca odnowiła mandat UNOCI w dotychczasowym składzie

do 31 lipca 2012 r. 1 września jej nowym szefem został Albert Gerard Koenders (Holandia). Do końca 2011 r. śmierć poniosło ok. 50 osób z personelu wojskowego misji.

23 stycznia – W wielokrotnie przekładanych wyborach prezydenckich w Republice Środkowoafrykańskiej urzędujący prezydent François Bozizé został wybrany na drugą kadencję większością 66,1% głosów. Po drugiej turze wyborów parlamentarnych 27 marca (pierwsza odbyła się wraz z wyborami prezydenckimi) jego partia – Konwergencja Narodowa „Kwa Na Kwa” – zyskała łącznie 61 na 100 mandatów.

25 stycznia – W Egipcie wybuchła wielusettyśieczna rewolta przeciw urzędującemu prezydentowi Husniemu Mubarakowi, do której 30 stycznia przyłączyli się Bracia Muzułmanie. Protesty skoncentrowały się na kairskim placu Tahrir, gdzie, mimo powołania przez Mubaraka 31 stycznia nowego rządu, w którym Ahmeda Nazifa na stanowisku premiera zastąpił Ahmed Szafik, wiece trwały do momentu ustąpienia Mubaraka z urzędu 11 lutego i przekazania władzy w państwie Najwyższej Radzie Wojskowej z gen. Muhammadem Tantawim na czele. 13 lutego zawiesiła ona konstytucję, rozwiązała parlament i zapowiedziała nowe wybory w ciągu pół roku. 3 marca Szafik pod presją ustąpił ze stanowiska na rzecz Essama Szarafa. 19 marca odbyło się referendum konstytucyjne, w którym 77,3% głosujących opowiedziało się za proponowanymi zmianami, m.in. za ograniczeniem kadencji prezydenckich do dwóch, wprowadzeniem nadzoru sądowniczego nad wyborami i prezydenckiego obowiązku nominowania wiceprezydenta oraz za powołaniem komisji konstytucyjnej po wybraniu nowego parlamentu. Od 27 maja fala protestów nasiliła się ponownie m.in. w związku z żądaniem ustąpienia i osądzenia pozostałych prominentnych członków reżimu Mubaraka oraz rozpoczęcia prac nad nową konstytucją przed wyborami. 9 października postulat ustąpienia Tantawiego postawili egipscy Koptowie, którzy dołączyli do protestów. Na mocy przyjętej 7 lipca nowej ordynacji wyborczej wybór do Zgromadzenia Ludowego, izby niższej parlamentu, przebiegł w trzech turach, między 28 listopada a 11 stycznia 2012 r. Do końca 2011 r. masowe protesty nie uległy zakończeniu.

28 stycznia – W syryjskim mieście Rakka rozpoczęły się protesty antyrządowe inspirowane aktem samospalenia dokonany przez Hasana Alego Akleha dwa dni wcześniej. 25 marca przyjęły one postać masową, rozprzestrzeniając się na duże miasta; w samej Darze na antyrządowym wiecu zgromadziło się 100 tys. ludzi. W wyniku ich tłumienia zginęło ok. 70 osób. Niektóre miasta, w tym Dara, Hama czy Homs, przeszły pod rzeczywistą kontrolę rebelii. 14 kwietnia prezydent Baszar al-Asad przyjął dymisję premiera Muhamada Nadziego al-Utrięgo, desygnując na to stanowisko Adela Safara, ale nie zmienił swojej polityki wobec protestów, wysyłając wojska do ich stłumienia siłą. 30 czerwca odbyła się wielka demonstracja w Aleppo, drugim co do wielkości mieście w kraju. 31 lipca w szturmie sił rządowych na Hamę zginęło 136 osób. 7 października popularny obrońca praw człowieka Miszal al-Tammo został zamordowany w swoim mieszkaniu, w reakcji na tę zbrodnię 50 tys. osób protestowało w al-Kamiszli. 12 grudnia reżim przeprowadził wybory lokalne mimo trwającej rebelii.

30 stycznia – Teodoro Mbasogo, prezydent Gwinei Równikowej, zastąpił prezydenta Malawi, Bingu wa Mutharikę, na stanowisku przewodniczącego UA.

31 stycznia – W Nigrze odbyły się wybory parlamentarne i pierwsza tura wyborów prezydenckich. Pierwsze z nich zakończyły się zwycięstwem opozycyjnej Nigerskiej Partii na rzecz Demokracji i Socjalizmu (PNDS-Tarayya) z wynikiem 39 na 113 mandatów. Ruch Narodowy na rzecz Społeczeństwa i Rozwoju (MNSD-Nassara) zdobył ich 26. 12 marca Mahamadou Issoufou, lider PNDS-Tarayya, zwyciężył w drugiej turze wyborów prezydenckich, pokonując większością 57,9% głosów Seyni Oumarou (MNSD-Nassara). 7 kwietnia przejął on urząd od gen. Salou Djibo, który w 2010 r. w drodze puczu usunął z niego Mamadou Tandjé (MNSD-Nassara) i stanął na czele Najwyższej Rady Przywrócenia Demokracji; Rada następnie doprowadziła do wyborów. W dniu zaprzysiężenia Issoufou wyznaczył Brigiego Rafiniego (PNDS-Tarayya) na premiera,

którego gabinet został formalnie powołany 21 kwietnia, zastępując rząd fachowców Mahamadou Dandy. 16 marca UA zniosła sankcje wobec Nigru wprowadzone po puczu, ECOWAS uczyniła to 24 marca. 10 maja Tandja, który od puczu pozostawał w areszcie domowym, a od stycznia 2011 r. w więzieniu, został oczyszczony przez Sąd Apelacyjny w Niamej z postawionych mu zarzutów korupcyjnych i zwolniony.

6 lutego – W wyborach parlamentarnych w Republice Zielonego Przylądka zwyciężyła rządząca w niej od dekady Afrykańska Partia na rzecz Niepodległości Zielonego Przylądka (PAICV), która zdobyła 50,9% głosów i 37 na 72 mandaty. Jej lider José Maria Neves pozostał premierem. W wyborach prezydenckich 7 sierpnia kandydat PAICV, Manuel Sousa, przeszedł do drugiej tury 21 sierpnia, jednak w pojedynku wyborczym b. szefów dyplomacji przegrał z Jorge Fonsecą (Ruch dla Demokracji), który uzyskał 54,3% głosów. 9 września Fonseca przejął władzę prezydencką od ustępującego po dziesięciu latach urzędowania Pedro Piresa. 22 września w wieku 87 lat zmarł Aristides Maria Pereira, założyciel PAICV i pierwszy prezydent kraju (lata 1975–1991); za jego rządów premierem przez cały ten okres był Pires.

13 lutego – W pierwszych od dziewięciu lat wyborach parlamentarnych w Czadzie, z drugą rundą głosowań 20 lutego, zorganizowanych w rezultacie porozumienia z 2007 r. między obozem zgromadzonym wokół Ruchu Ocalenia Patriotycznego prezydenta Idrissa Déby'ego (MPS) a większością opozycji, zwyciężył ten pierwszy, zdobywając wspólnie z koalicjantami 131 na 188 mandatów. 25 kwietnia w wyborach prezydenckich, zbojkotowanych przez głównych kandydatów opozycji, Déby uzyskał 88,7% głosów i tym samym reelekcję.

14 lutego – Wokół Perłowego Ronda w Manamie rozpoczęły się masowe protesty, których uczestnicy, należący głównie do szyickiej większości Bahrajnu, podnosili m.in. hasła liberalizacji systemu politycznego, rozliczenia korupcji establishmentu i zaprzestania naturalizacji sunnickich imigrantów. Zostały one stłumione przez policję, w wyniku czego cztery osoby zginęły, a ponad 600 zostało rannych. Tego dnia główna siła polityczna parlamentu, Narodowe Towarzystwo Islamskie al-Wefaq, opowiedziało się po stronie protestujących i zawiesiło swój udział w jego pracach. 22 lutego w wiecu antyrządowym wzięło udział 200 tys. osób – jedna czwarta dorosłej populacji państwa. 13 marca, w odpowiedzi na eskalację żądań tłumu – ustąpienia premiera Chalify ibn Salmana al-Chalify i ustanowienia republiki – służby bezpieczeństwa spacyfikowały demonstracje i dokonały aresztowań ich liderów. 14 marca Arabia Saudyjska i ZEA rozmieściły w Bahrajnie 1,5 tys. żołnierzy i policjantów Sił Ochrony Półwyspu GCC, a dzień później król Hamad wprowadził stan wojenny i wyjątkowy, które formalnie trwały do 1 czerwca. Do 9 sierpnia władze Bahrajnu wypuściły większość więzionych demonstrantów.

15 lutego – W reakcji na uwięzienie przez władze libijskie Fathiego Terbila, obrońcy praw człowieka, w Bengazi doszło do demonstracji sprzeciwu wobec polityki rządu z udziałem ok. 500 osób, która zakończyła się starciami z policją i odniesieniem ran przez 38 osób. W rezultacie 17 lutego opozycja zorganizowała „Dzień Gniewu” w miastach Bengazi, Adżdabija, Derna, Zintan i Bajda oraz w Trypolisie, gdzie splądrowano stacje radiowe i telewizyjne oraz demolowano budynki rządowe. 18–19 lutego siły wojskowe i policyjne opuściły Bengazi i Bajdę, a do końca lutego rewolta objęła oprócz wyżej wymienionych miast wschodniej Libii również m.in. Tobruk, Bregę, Ras Lanuf, Zawiję i Misratę. 27 lutego w Bengazi została ustanowiona Tymczasowa Rada Narodowa, pełniąca funkcję quasi-parlamentu. 23 marca, kiedy siły lojalne wobec Kaddafiego zdołały odbić większość miast kontrolowanych wcześniej przez rebelię, wyłoniła ona struktury rządowe z Mahmudem Dżebilem al-Warfallim na czele, rządzącym *de facto* od 5 marca.

18 lutego – Połączone wybory prezydenckie i parlamentarne w Ugandzie przyniosły zwycięstwo urzędującego od 1986 r. prezydenta Yoweriego Museveniego (Narodowy Ruch Oporu) nad jego

kontrkandydatem Kizzą Besigye (Forum dla Zmiany Demokratycznej) stosunkiem 68,38% do 26% głosów, a także tryumf jego partii, która uzyskała 263 na 375 miejsc w parlamencie.

22 lutego – Libia została zawieszona w prawach członka Ligi Państw Arabskich, które odzyskała po zmianie władzy 25 sierpnia. Członkostwo Syrii zostało zawieszono 19 listopada.

27 lutego – W wieku 84 lat zmarł Necmettin Erbakan, pierwszy w historii islamistyczny premier Turcji, który sprawował urząd w latach 1996–1997.

1 marca – Siły lojalne wobec prezydenta Wybrzeża Kości Słoniowej Laurenta Gbagbo, który odmówił uznania zwycięstwa Alassane Ouattary w wyborach prezydenckich w grudniu 2010 r., zaatakowały biura ONZ w Abidżanie. 10 marca Gbagbo ogłosił zamknięcie przestrzeni powietrznej kraju dla sił francuskich i ONZ, czego nie był w stanie wyegzekwować. Od 29 marca siły lojalne wobec Ouattary prowadziły skuteczną ofensywę, która pozwoliła im zdobyć Duékoué i Daloa, a 31 marca – formalną stolicę kraju, Yamoussoukro. 10 kwietnia UNOCI oraz siły francuskie operacji „Jednoróżec” włączyły się do walki przeciw Gbagbo, przyczyniając się do ujęcia go dzień później przez siły Ouattary. Konflikt przyniósł ok. 900 ofiar śmiertelnych i niemal milion uchodźców zewnętrznych i wewnętrznych. 1 czerwca urząd premiera objął opozycyjny polityk Guillaume Soro. 28 września została utworzona w stolicy Komisja Dialogu, Prawdy i Pojednania z b. premierem Charlesem Konanem Bannym na czele.

13 marca – Yayi Boni, urzędujący prezydent Beninu, uzyskał reelekcję, zdobywszy 53,2% głosów w pierwszej turze wyborów prezydenckich. Jego głównym kontrkandydatem był b. przewodniczący parlamentu Adrien Houngbédji, który zdobył 35,7% głosów. 30 kwietnia odbyły się również wybory parlamentarne (przesunięte z 17 kwietnia), w których obóz prezydencki pod nazwą „Siły Porcelankowe na rzecz Rosnącego w Siłę Beninu” uzyskał 41 na 83 mandaty. „Zjednoczyć Naród” Houngbédjiego zdobył ich 30.

16 marca – Niger odzyskał prawa członka w UA po okresie zawieszenia trwającym od 19 lutego 2010 r. 21 kwietnia zostały one również przywrócone Wybrzeżu Kości Słoniowej, po zawieszeniu 9 grudnia 2010 r.

19 marca – Na podstawie rezolucji nr 1970 i 1973 RB NZ rozpoczęła się seria narodowych operacji morsko-powietrznych przeciw libijskim siłom rządowym, zainicjowana przez Francję (operacja „Harmattan”), która również jako pierwsza 12 marca uznała Tymczasową Radę Narodową za reprezentanta Libii. Dołączyły do niej m.in. Włochy, Wielka Brytania (operacja „Ellamy”), Kanada (operacja „Mobile”) i USA (operacja „Świt Odysei”). Od 31 marca działania te prowadzone były pod egidą NATO (operacja „Zjednoczony Obrońca”). 23 marca, gdy lotnictwo wojskowe i obrona powietrzna libijskich sił rządowych zostały zniszczone, siły koalicji efektywnie ustanowiły strefę zakazu lotów nad Libią i blokadę jej wybrzeży. 26 marca zdobyciem Adżdabiji rebelianci wznowili ofensywę, przerwaną 6 marca pod Bin Jawad, która jednak załamała się po kilku dniach. 30 kwietnia w rezultacie bombardowania Trypolisu zginął syn M. Kaddafiego, Saif al-Arab Kaddafi, z trójką jego wnucząt. Do końca lipca, mimo intensywnych bombardowań NATO (kilkadziesiąt dniennie) i uruchomienia 3 czerwca przez Francuzów i Brytyjczyków uderzeń helikopterowych, bitwy o główne miasta w środkowej Libii pozostawały nierozstrzygnięte, rebelianci odnosili jednak sukcesy w Górach Nafusa na zachodzie kraju. 28 lipca w Bengazi w niejasnych okolicznościach zginął główny dowódca sił rebeliantów, Abdul Fatah Junis. Ich kolejna ofensywa rozpoczęta w końcu lipca doprowadziła 22–24 sierpnia do zdobycia Trypolisu, choć walki z siłami lojalnymi wobec 69-letniego Kaddafiego trwały aż do zdobycia 20 października jego rodzinnej Syrty, gdzie po schwyтaniu został on zlinchowany przez bojowników lojalnych wobec nowej władzy. Tego dnia w Syrcie zginął również jego syn Mutassim, a kolejny – Saif al-Islam – został schwyтany 19 listopada. W toku konfliktu zginęło łącznie ok. 30 tys. osób, a 50 tys. zostało rannych.

24 marca – Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Zachodniej zakończyła zawieszenie członkostwa Gwinei i Nigru w organizacji.

31 marca – Abdul Latif ibn Raszid al-Zajani (Bahrajn) przejął urząd sekretarza generalnego Rady Współpracy Zatoki Perskiej (GCC) od Abdula Rahmana ibn Hamada al-Attiji (Katar), ustępującego po dziewięciu latach.

5 kwietnia – Ange-Félix Patassé, prezydent Republiki Środkowoafrykańskiej w latach 1993–2003, zmarł w wieku 74 lat.

8 kwietnia – Według oficjalnych wyników urzędujący prezydent Dżibuti Ismail Omar Guelleh został wybrany na trzecią kadencję większością 80,6% głosów. Wybór poprzedziły demonstracje uliczne, które odbywały się z przerwami od 28 stycznia. 18–19 lutego kilka tysięcy demonstrantów domagających się ustąpienia Guelleha stoczyło walki z policją, w toku których aresztowano ok. 300 ich czołowych aktywistów. Planowane na 3 i 4 marca protesty zostały uniemożliwione przez wojsko i policję. 21 marca z kraju wydalono amerykańskich obserwatorów.

9 kwietnia – Rozłożony na trzy kolejne tygodnie nigeryjski proces wyborczy przyniósł zwycięstwo kandydatom rządzącej prawicowej Demokratycznej Partii Ludowej, która uzyskała 152 na 279 mandatów w izbie niższej i 53 na 85 w izbie wyższej, a jej kandydat na prezydenta, sprawujący ten urząd Goodluck Jonathan, 16 marca większością 58,9% głosów uzyskał reelekcję.

25 kwietnia – Richard Sezibera (Rwanda) rozpoczął urzędowanie jako sekretarz generalny Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej (EAC), obejmując stanowisko po Jumie Mwapachu (Tanzania).

21 maja – Według oficjalnych wyników wyborcy na Seszelach zdecydowali o pozostawieniu Jamesa Michela na stanowisku prezydenta na drugą kadencję. W rezultacie trwającego od 19 maja głosowania uzyskał on 55,5% głosów. Jego główny kontrkandydat Wavel Ramkalawan (Partia Narodowa Seszeli) zdobył ich 41%.

12 czerwca – Premier Turcji R. Erdoğan poprowadził swoją Partię Sprawiedliwości i Rozwoju do zwycięstwa w wyborach parlamentarnych do 550-osobowego Wielkiego Zgromadzenia Narodowego, uwzględniających zmianę konstytucji z 2010 r. (m.in. obniżenie censusu wieku biernego prawa wyborczego do 25 lat), zdobywając 49,8% głosów i 327 mandatów. Główna siła opozycyjna, Republikańska Partia Ludowa Kemala Kiliçdaroglu, otrzymała 26% głosów i 135 mandatów. Erdoğan pozostał premierem.

18 czerwca – W wieku 68 lat zmarł Frederick Jacob Titus Chiluba, prezydent Zambii w latach 1991–2002.

28 czerwca – Nazwa Organizacji Konferencji Islamskiej została formalnie zmieniona na Organizację Współpracy Islamskiej. Dokonano również zmiany wzoru flagi – nowy m.in. nie zawiera *takbir*. Akronim (OIC) pozostał ten sam.

1 lipca – Zmiany konstytucji Maroka zaproponowane przez króla Muhammada VI w reakcji na rozpoczęte 20 lutego protesty uliczne, których uczestnicy, początkowo głównie młodzież studencka, domagali się liberalizacji ustroju, zostały poddane procedurze referendum. Według oficjalnych wyników 98,5% głosujących w nim Marokańczyków opowiedziało się za zmianami, które m.in. wzmacniają kosztem prerogatyw królewskich pozycję ustrojową premiera (m.in. prawo do rozwiązania parlamentu) i parlamentu (m.in. prawo amnestii), poszerzają katalog gwarantowanych praw człowieka, w tym w sferze równouprawnienia kobiet, oraz nadają status języka państwowego językowi berberyjskiemu obok arabskiego. 13 września zmiana konstytucji weszła w życie, a 25 listopada pod rządami jej nowej postaci odbyły się przedterminowe wybory parlamentarne, zapowiedziane przez króla jeszcze w lutym. Zwyciężyła w nich dotąd

opozycyjna, umiarkowanie islamska Partia Sprawiedliwości i Rozwoju, która uzyskała 107 na 395 miejsc w izbie, a jej lider Abdelilah Benkirane 29 listopada został desygnowany na premiera. 16 grudnia Benkirane i trzech innych liderów partyjnych – b. premier Abbas al-Fassi (Istiqlal, 60 mandatów), Mohand Laenser (Ruch Ludowy, 32 mandaty) i Nabil Benabdallah (Partia Postępu i Socjalizmu, 18 mandatów) – zawarli umowę koalicyjną („Karta Większości”) i rozpoczęli prace nad powołaniem wspólnego rządu, które do końca 2011 r. nie zostały sfinalizowane.

1 lipca – Egipcjanin Amr Musa, po dziesięciu latach urzędowania na stanowisku sekretarza generalnego Ligi Arabskiej, przekazał je b. szefowi egipskiej dyplomacji, Nabilowi al-Arabiemu.

7 sierpnia – Sekretarz generalny LPA Nabil al-Arabi wezwał w imieniu organizacji rząd syryjski do powstrzymania się od przemocy wobec obywateli. 27 sierpnia państwa Ligi przegłosowały potępienie władz syryjskich. 3 listopada prezydent al-Asad przyjął plan pokojowy dla Syrii przygotowany przez LPA, ale go następnie nie realizował. W związku z brutalnym tłumieniem przez niego rebelii większość państw Zachodu wprowadziła w ciągu roku 2011 sankcje ekonomiczne wobec Syrii. 4 października Chiny i Rosja zablokowały jednak w RB NZ rezolucję zmierzającą do nałożenia na Syrię powszechnych sankcji.

7 sierpnia – W drugiej turze wyborów prezydenta Wysp Świętego Tomasza i Książęcej (pierwsza odbyła się 17 lipca) zwyciężył Manuel Pinto da Costa, który sprawował już ten urząd w latach 1975–1991. Pokonał swojego kontrkandydata, spikera parlamentu Evaristo Carvalho, większością 52,9% głosów. 3 września został on zaprzysiężony na ten urząd, przejmując go od Fradique de Menezesa, odchodzącego po upływie dwóch kadencji.

11 sierpnia – Po Mahamane Ousmane (Niger) spikere Parlamentu Wspólnotowego ECOWAS został Ike Ekweremadu (Nigeria).

20 września – Wybory parlamentarne i prezydenckie w Zambii przyniosły zwycięstwo opozycji: Ruch na rzecz Demokracji Wielopartyjnej prezydenta Rupiaha Bandy został pokonany przez Front Patriotyczny Michaela Saty, stosunkiem 33,6% do 38,2% pod względem głosów i 60 do 55 – miejsc w 150-osobowym zgromadzeniu, a Sata odebrał Bandzie prezydenturę zwykłą większością, 41,2% do 35,4%.

24 września – Odbyły się wybory pośrednie połowy składu 40-osobowej Narodowej Rady Federalnej Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Z 469 kandydatów 85 stanowiły kobiety, z czego mandat uzyskała jedna – Szajcha al-Ari, wybrana w emiracie Umm al-Kuwajn.

29 września – Rozpoczęły się trwające do 1 października wybory parlamentarne na Seszelach. Według oficjalnych wyników rządząca Partia Ludowa uzyskała 88,6% głosów i wszystkie 31 miejsc w parlamencie. Główna siła opozycyjna, Partia Narodowa Seszeli, zbojkotowała wybory.

9 października – Kolejną prezydencką reelekcję w Kamerunie uzyskał Paul Biya, sprawujący ten urząd od 1982 r., zdobywając według oficjalnych wyników 78% głosów.

11 października – Równoległe wybory prezydenckie i parlamentarne w Liberii zakończyły się utrzymaniem władzy przez Partię Jedności prezydent Ellen Johnson Sirleaf, która zdobyła 17,8% głosów i 24 na 73 mandaty w izbie niższej oraz 12,8% i 10 na 30 mandatów w Senacie. Główna siła opozycyjna, Kongres dla Zmiany Demokratycznej Winstona Tubmana, otrzymała odpowiednio 12,8% głosów i 11 mandatów oraz 20,2% głosów i 6 mandatów. Przed drugą turą wyborów prezydenckich 8 listopada, do której przeszło oboje liderów, Tubman oskarżył urzędującą prezydent o oszustwa wyborze i wezwał do bojkotu głosowania. W rezultacie Johnson Sirleaf uzyskała reelekcję większością 90,7% głosów przy niemal dwukrotnie mniejszej frekwencji niż podczas pierwszej tury.

18 października – Izrael i Hamas dokonały wymiany więźniów: za przetrzymywanego od 2006 r. sierżanta Gilada Szalita Izrael przekazał Hamasowi 1027 więzionych, w tym 280 skazanych na dożywocie za udział w zamachach terrorystycznych.

21 października – W wieku 80 lat zmarł Sultan ibn Abdul-Aziz al-Saud, saudyjski następca tronu, a jednocześnie wicepremier oraz minister obrony i lotnictwa Arabii Saudyjskiej. 27 października król Abd Allah wyznaczył swojego 78-letniego przyrodniego brata Naifa ibn Abdul-Aziza al-Sauda na nowego następcę tronu.

23 października – Trzęsienie ziemi wokół kurdyjskiego miasta Van w Turcji, o sile 7,2 stopnia w skali Richtera, przyniosło śmierć 604 osób, ponad 4,1 tys. zostało rannych, a ok. 60 tys. straciło domy.

23 października – Równocześnie z ogłoszeniem przez libijską Tymczasową Radę Narodową wyzwolenia Libii do dymisji podał się dotychczasowy szef jej rządu, Mahmud Dżirbil. Dzień później na jego następcę 51-osobowa Rada wybrała Abdula Rahima al-Kiba większością 26 głosów.

23 października – W Tunezji odbyły się zapowiedziane 3 marca wybory do Narodowego Zgromadzenia Konstytucyjnego (al-Medżlis al-Watani at-Tasisi), zorganizowane na fali tzw. jaśminowej rewolucji i związanych z nią reform ustrojowych polegających na demontażu reżimu b. prezydenta Zina al-Abidina Ibn Alego i demokratyzacji struktur państwa. Wygrał je umiarkowanie islamistyczny Ruch an-Nahda pod przywództwem Raszida Ghanusziego, który zdobył 37% głosów i 89 na 217 miejsc w konstytuancie. Wynik wyborczy pozostałych partii był jedno-cyfrowy. 12 grudnia konstytuanta większością 155 głosów wybrała na urząd prezydenta Monsifa al-Marzukięgo, aktywistę praw człowieka i lidera partii Kongres dla Republiki (CPR), która w wyborach osiągnęła wynik 8,7% głosów i 29 mandatów. Dzień później al-Marzuki przejął obowiązki od sprawującego je od stycznia Fuada al-Mubazzy. Zamiast R. Ghanusziego misji tworzenia nowego rządu podjął się sekretarz generalny An-naħdy, islamski reformista Hammadi al-Dżibali, desygnowany na premiera 14 grudnia i zaprzysiężony dziesięć dni później.

13 listopada – W referendum konstytucyjnym w Gwinei Równikowej według oficjalnych wyników 97,7% głosujących opowiedziało się za stworzeniem funkcji wiceprezydenta oraz zmianami umożliwiającymi prezydentowi Teodoro Mbasogo, piastującemu tam urząd od 1979 r., ubieganie się o dwie kolejne 7-letnie kadencje.

23 listopada – Prezydent Jemenu Ali Abd Allah Salah podpisał w Rijadzie porozumienie przygotowane przez Radę Współpracy Zatoki, na mocy którego władzę prezydencką przejął dotychczasowy wiceprezydent, feldmarszałek Abd Rabu Mansur Hadi, spełniając tym samym główny postulat protestujących od 27 stycznia Jemeńczyków domagających się jego ustąpienia.

24 listopada – Wybory prezydenckie w Gambii wygrał Yahya Jammeh, piastujący rząd prezydenta od 1994 r., który uzyskał 71,5% głosów.

28 listopada – W Demokratycznej Republice Konga odbyły się wybory prezydenckie i parlamentarne. Po pierwszej turze formalnie prowadził urzędujący prezydent Joseph Kabila, który według oficjalnych danych otrzymał 48,9% głosów. Jego kontrkandydat, Étienne Tshisekedi, lider Unii na rzecz Demokracji i Postępu Społecznego (UDPS), który otrzymał ich 32,3%, jeszcze przed wyborami ogłosił porażkę Kabili i uznał się za nowego prezydenta. Druga tura się nie odbyła, a 16 grudnia kongijski Sąd Najwyższy ogłosił prawomocność wyboru Kabili na kolejną kadencję mimo zastrzeżeń międzynarodowych obserwatorów, m.in. z misji MONUSCO, odnośnie do prawidłowości przebiegu wyboru. W 500-mandatowym parlamencie Partia Ludowa na rzecz Odbudowy i Demokracji (PPRD) reprezentująca Kabilę zdobyła 58 mandatów z 432, dzięki czemu wraz z jej sojusznikami i innymi stronnictwami popierającymi prezydenta będzie dysponować łącznie ok. 200 mandatami. UDPS zdobyła ich 34.

11 grudnia – Wybory parlamentarne w Wybrzeżu Kości Słoniowej przyniosły zwycięstwo partii prezydenta Alassane Ouattary, Zgromadzenie Republikanów (RDR), która uzyskała 42,1% głosów i 127 na 255 mandatów. Dzięki wynikowi 28,6% głosów i 76 mandatów na drugą siłę polityczną wyrósł dawny partner koalicyjny RDR w ramach tzw. Nowych Sił zawiązanych w 2005 r. przeciwko ówczesnemu prezydentowi Laurentowi Gbagbo i jego Frontowi Ludowemu, który zbojkotował te wybory.

17 grudnia – Wobec bojkotu wyborów w Gabonie przez główne siły opozycyjne Gabońska Partia Demokratyczna prezydenta Alego Bongo Ondimby uzyskała 74,2% głosów i 115 na 121 mandatów.

AZJA I PACYFIK

6 lutego – W wieku 90 lat zmarł Josefa Iloilovatu Uluivuda, prezydent Fidzi w latach 2000–2006 i 2007–2009.

19 lutego – Uzbekistan uzyskał członkostwo w Międzynarodowym Funduszu Rozwoju Rolnictwa (IFAD), do którego 13 lipca dołączyły również Węgry, zwiększając tym samym liczbę jego członków do 167.

1 marca – Funkcję sekretarza generalnego Południowoazjatyckiego Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej (SAARC) objęła Fathimath Dhiyana Saeed (Malediwy), pierwsza w historii kobieta na tym stanowisku, zastępując Sheela Kantę Sharmę (Indie).

4 marca – Krishna Prasad Bhattarai, który przez 30 lat był przewodniczącym Kongesu Nepalskiego (1976–1996), a w latach 1990–1991 i 1999–2000 premierem Nepalu, zmarł w wieku 86 lat.

4 marca – W wyborach do Fono, samońskiego parlamentu, zwyciężyła Partia Ochrony Praw Człowieka, zdobywając 36 na 49 mandatów. Jej lider Tuilaepa Sailele Malielegaoi pozostał premierem.

11 marca – W rezultacie podmorskiego trzęsienia ziemi o sile 9 stopni w skali Richtera z epicentrum ok. 70 km od północno-wschodniego wybrzeża Honshū (region Tōhoku), najsilniejszego w odnotowanej historii Japonii, oraz towarzyszącej mu nawet 40-metrowej fali tsunami, śmierć poniosło 15,8 tys. osób, a 3,3 tys. uznano za zaginione. Bezpośredni koszt zniszczeń materialnych, w tym ok. 200 tys. budynków, wyniósł ok. 300 mld USD, głównie w prefekturach Fukushima, Miyagi i Iwate. Pomoc humanitarną Japonii zaoferowało 116 państw i 28 organizacji międzynarodowych. Łączna pomoc materialna do marca 2012 r. wyniosła ok. 520 mld jenów. Katastrofa doprowadziła do awarii elektrowni jądrowej Fukushima Daiichi (7 w skali INES), gdzie doszło do zamknięcia chłodzenia, wybuchów, stopienia trzech reaktorów i do uwolnienia pierwiastków radioaktywnych (głównie jodu-131 i cezu-137) do środowiska. 12 marca premier Naoto Kan zarządził ustanowienie strefy ewakuacji wokół elektrowni o promieniu 20 km, rozszerzonej 15 marca do 30 km, która objęła tym samym ok. 200 tys. osób. W strefie tej promieniowanie utrzymuje się na poziomie ok. 200 milisiwertów rocznie. 22–25 marca importerzy japońskich produktów rolnych, m.in. USA, UE, Rosja, Australia, Chiny, Kanada i Korea Południowa, wprowadzili całościowe lub częściowe zakazy ich importu ze skażonych obszarów. Do 2 lipca reaktory elektrowni były chłodzone wodą morską, co doprowadziło do znacznego napromieniania Pacyfiku (ok. 27 miliardów bekereli cezu-137). Do 16 grudnia TEPCO, przedsiębiorstwo obsługujące elektrownię, dokonało jej tzw. zimnego wyłączenia.

3 kwietnia – Nursułtan Nazarbajew został po raz trzeci wybrany na prezydenta Kazachstanu, według oficjalnych rezultatów wyborów osiągając 95,5% poparcia.

30 kwietnia – Laotańska Rewolucyjna Partia Ludowa nominalnie całkowicie wygrała wybory do poszerzonego o 17 mandatów, 132-osobowego parlamentu Laosu (Sapha Heng Xat). W wyborach startowało jednak też pięciu kandydatów niezależnych, a jednemu z nich udało się uzyskać mandat w okręgu stołecznym. 15 czerwca nowy skład izby na przewodniczącego państwa ponownie wybrał gen. Choummaly'ego Sayasone.

7 maja – Wybory do singapurskiego parlamentu wygrała Partia Czynu Ludowego pod wodzą premiera Lee Hsien Loonga, rządząca Singapurem nieprzerwanie od uzyskania niepodległości, zdobywając 60,1% głosów i 81 na 87 mandatów. Opozycyjna Partia Robotnicza zanotowała jednocześnie jednak najlepszy wynik w swej historii, uzyskując 16,3% głosów i 6 mandatów. Lee pozostał premierem. Z kolei w wyborach prezydenckich 27 sierpnia zwyciężył formalnie niezależny kandydat, Tony Tan Keng Yam, do czego potrzebna mu była zwykła większość – uzyskał 35,2% głosów, tylko 7 tys. głosów więcej niż drugi pod względem wyniku Tan Cheng Bock (34,8%). Tony Tan objął urząd 1 września, po Sellapanie Ramanathanie, który nie starał się o reelekcję.

8 maja – W Dżakarcie zakończył się dwudniowy 18. szczyt ASEAN, na którym przywódcy państw członkowskich przyjęli wspólne oświadczenie „O wspólnocie ASEAN w globalnej wspólnocie narodów”. Jego konkretyzacja nastąpiła na kolejnym szczycie pod przewodnictwem indonezyjskim na Bali 14–19 listopada. Przyjęta na nim wspólna deklaracja, tzw. Concord III, położyła podwaliny pod większą koordynację i współpracę w sferze ich polityk zagranicznych. Ich przejawem był np. przyjęty na tym szczycie dokument dotyczący wspólnego stanowiska państw ASEAN w sprawie zmian klimatycznych. Na tym szczycie ASEAN i Japonia przyjęły również plan wzmocnienia ich partnerstwa. Łącznie z 19. szczytem ASEAN odbył się 6. Szczyt Azji Wschodniej, w którym po raz pierwszy mogli wziąć udział prezydenci USA i Rosji.

22 maja – Wybory do 500-osobowego parlamentu wietnamskiego przyniosły istotną zmianę składu osobowego tego zgromadzenia: 333 parlamentarzystów zostało wybranych po raz pierwszy, niemal wszyscy wybrani legitymowali się wyższym wykształceniem, ponad 8% nie było formalnie członkami Komunistycznej Partii Wietnamu. 25 lipca nowy parlament na przewodniczącego państwa wybrał Truonga Tâna Sanga, który zastąpił na tym stanowisku Nguyễna Minha Trięta.

13 czerwca – W Male na Malediwach odbyło się 5. spotkanie Rady Ministerialnej Południowoazjatyckiej Strefy Wolnego Handlu (SAFTA) w ramach SAARC, na którym Afganistan został w pełni włączony w formalne wymogi liberalizacji wynikające z umowy SAFTA, a państwa członkowskie zobowiązały się ograniczyć o 20% listy towarów wrażliwych, niepoddanych do tej pory liberalizacji.

3 lipca – Na mocy dekretu królewskiego z 10 maja w Tajlandii zostały zorganizowane przedterminowe wybory parlamentarne, w których zwyciężyła opozycyjna wobec rządu Abhisita Vejjajivy partia Pheu Thai („Dla Tajów”), będąca kolejnym politycznym wcieleniem zwolenników b. premiera Thaksina Shinawatry, obalonego w 2006 r. na drodze puczu wojskowego, do wyborów prowadzona przez jego siostrę, Yingluck. Pheu Thai uzyskała 48,4% głosów i 265 miejsc w 500-osobowej izbie niższej tajskiego parlamentu. Partia Demokratyczna premiera Vejjajivy uzyskała 35,1% głosów i 159 mandatów. 5 sierpnia Yingluck Shinawatra otrzymała wotum zaufania nowego parlamentu, oficjalnie misję tworzenia rządu król Bhumibol powierzył jej trzy dni później.

23 lipca – Nguyễn Cao Kỳ, premier Wietnamu Południowego w latach 1965–1967, który w 2004 r. jako pierwszy przywódca południowowietnamski powrócił z emigracji do zjednoczonego Wietnamu, zmarł w wieku 80 lat.

31 lipca – W wyniku obfitego monsunu Tajlandię nawiedziły powodzie, które dotknęły łącznie 13,6 mln ludzi i spowodowały 815 ofiar śmiertelnych. Według szacunków Banku Światowego do grudnia 2011 r. straty materialne nimi spowodowane wyniosły ok. 45,7 mld USD, co uplasowało tę klęskę żywiołową jako czwartą najbardziej kosztowną w historii. Od października do końca roku 2011 podtopiony pozostawał Bangkok, a wystąpienie Mekongu z brzegów spowodowało śmierć 207 osób w Kambodży. Powódź powtórzyła się również w pakistańskim Sindzie, gdzie zginęły 343 osoby, a 5,3 mln ludzi i 1,5 mln gospodarstw zostało dotkniętych jej skutkami.

15 sierpnia – Sekretarzem generalnym Planu Kolombo został Adam Naseer Maniku (Malediwy), zastępując na tym stanowisku Patricję Yoon-Moi Chia (Malezja).

29 sierpnia – Po przegłosowaniu 26 sierpnia w japońskiej Izbie Reprezentantów kluczowych ustaw związanych m.in. z nowelą budżetu zwiększającą środki przeznaczone na usuwanie skutków katastrofy żywiołowej i nuklearnej po trzęsieniu ziemi 11 marca oraz ze zmianą polityki energetycznej polegającą na rezygnacji z produkcji energii jądrowej na rzecz odnawialnej, do dymisji swój gabinet podał premier Naoto Kan. Dzień później na jego następcę parlament wybrał innego polityka rządzącej Partii Demokratycznej Japonii, Yoshihiko Node, który formalnie objął urząd 2 września.

5 września – Indie i Bangladesz podpisały umowę graniczną kończącą ponad 40-letni okres sporów demarkacyjnych. Problem ponad 100 eksklaw indyjskich w Bangladeszu i ponad 50 bangladeskich w Indiach został rozwiązany na zasadzie zamiany terytoriów; mieszkańcom zaś przyznano prawo do wyboru narodowości.

20 września – Burhanuddin Rabbani, prezydent Afganistanu w latach 1992–1996, następnie przywódca Sojuszu Północnego (1996–2001) i ponownie prezydent w 2000 r., został zabity w swoim domu w Kabulu w rezultacie samobójczego zamachu bombowego. Miał 71 lat.

21 października – Rozpoczęły się, trwające do 28 października, wybory do 44-osobowego parlamentu Kiribati. Partia „Filarzy Prawdy” prezydenta Anote Tonga zdobyła 15 mandatów, a główna siła opozycyjna, Zjednoczona Partia Koalicyjna pod przywództwem Tetauy Taitai – 10. Jednym z głównych tematów kampanii było możliwe przeniesienie uznania rządu Chińskiej Republiki na Tajwanie na rząd ChRL.

30 października – W przyspieszonych wyborach prezydenckich w Kirgistanie, przewidzianych planem reform politycznych przeprowadzonych w 2010 r. po usunięciu z tego urzędu Kurmanbeka Bakijewa, zwyciężył premier Almazbek Atambajew z Partii Socjaldemokratycznej Kirgistanu, uzyskując w pierwszej turze 63,2% głosów. 1 grudnia przejął on urząd prezydenta od Rozy Otunbajewej.

26 listopada – Wybory do 120-mandatowej nowozelandzkiej Izby Reprezentantów przyniosły potwierdzenie władzy rządzącej Partii Narodowej; premier John Key poprowadził ją do zdobycia 44,3% głosów i 59 mandatów. Po dokonanej w grudniu renegotjacji z małymi partiami, m.in. z Partią Maorysów, zawartych z nimi w poprzedniej kadencji porozumień poparcia dla rządu bez zawiązania formalnej koalicji gabinet Keya osiągnął w parlamencie większość 64 głosów.

16 grudnia – Burza tropikalna „Washi” spowodowała na Filipinach śmierć ponad 1200 osób.

17 grudnia – Według informacji podanych przez stronę północnokoreańską w wieku 70 lat zmarł „najwyższy przywódca” KRLD, Kim Dzong-il, który rządził tym krajem od 1994 r. 19 grudnia, wraz z podaniem informacji o śmierci, „wielkim następcą” został ogłoszony jego trzeci syn, Kim Dzong-un, który jeszcze 17 grudnia został przewodniczącym Centralnej Komisji Wojskowej Partii Pracy Korei, 26 grudnia – sekretarzem generalnym partii, 30 grudnia – naczelnym wodzem sił zbrojnych. Uroczystości żałobne trwały do 29 grudnia, pogrzebowe odbyły się na dzień przed ich zakończeniem.

29 grudnia – W celu lepszej synchronizacji stosunków z głównymi partnerami handlowymi Samoa i Tokelau przesunęły swoje oficjalne strefy czasowe na lewą stronę południka zmiany daty, tym samym rezygnując w roku 2011 z dnia 30 grudnia.

AMERYKI

25 stycznia – Orędzie o stanie państwa prezydenta USA B. Obamy poświęcone było planom przywrócenia konkurencyjności gospodarki amerykańskiej przez jej zwrot ku innowacyjności. W kwestiach zagranicznych Obama zapowiedział zawarcie porozumień handlowych z Brazylią, Chile i Salwadorem, podtrzymanie relacji sojuszniczych z Wielką Brytanią, Izraelem i Japonią, przywiązanie do celów wojny w Afganistanie i wojny z terrorem oraz zwiększenie nacisków na Iran i Koreę Północną w związku z ich programami nuklearnymi.

1 marca – Sekretarzem generalnym Organizacji Traktatu Współpracy Amazońskiej (ACTO) został Peruwiańczyk Alejandro Gordillo, obejmując stanowisko po swoim rodaku, Manuelu Picasso.

11 marca – Traktat konstytucyjny Unii Narodów Południowoamerykańskich (UNASUR) wszedł w życie, co na specjalnym spotkaniu w Mitad del Mundo (Ekwador) celebrowali szefowie dyplomacji państw członkowskich organizacji. Jej sekretarzem generalnym została Maria Mejía z Kolumbii.

20 marca – W drugiej turze wyborów prezydenckich na Haiti, przełożonej z 16 stycznia z powodu konieczności przeliczenia części głosów i powtórzenia elekcji w niektórych okręgach, zmierzyl się ostatecznie Mirlande Manigat (Zrzeszenie Postępowych Narodowych Demokratów) i Michel Martelly (Odpowiedź Chłopska). Jude Célestin, reprezentujący partię urzędującego prezydenta René Prévala (INITE), który otrzymał w pierwszej turze więcej głosów niż Martelly, został przez nią 3 lutego wycofany z walki o ten urząd. Elekcję wygrał Martelly, uzyskując 67,6% głosów, i 14 maja został zaprzysiężony.

10 kwietnia – Równoległe wybory parlamentarne i prezydenckie w Peru przyniosły wygraną lewicowemu blokowi „Peru Zwycięża”, który zdobył 25,3% głosów i 47 na 150 mandatów w Kongresie. Jego główny konkurent polityczny, blok „Siła 2011”, zdobył 23% głosów i 37 mandatów. Jednocześnie wybranych zostało pięciu przedstawicieli peruwiańskich do Parlamentu Andyjskiego. W drugiej turze wyborów prezydenckich 5 czerwca związany z „Peru Zwycięża” Ollanta Humala pokonał kandydatkę „Siły 2011”, Keiko Fujimori, córkę b. prezydenta Alberto Fujimoriego, większością 51,5% głosów. 28 lipca, przy okazji inauguracji urzędowania Humali, odbył się w Limie specjalny szczyt UNASUR poświęcony problematyce gospodarczej.

2 maja – Wybory federalne w Kanadzie, ogłoszone 26 marca w związku z wnioskiem premiera S. Harpera o rozwiązanie izby, przyniosły zwycięstwo jego Partii Konserwatywnej, która zdobyła 37,6% głosów i 166 na 308 mandatów, uzyskując tym samym większość absolutną, której nie posiadała przed wyborami. Na czele rządu ponownie stanął Harper. Jack Layton, którego Nowi Demokraci osiągnęli drugi wynik – 30,6% głosów i 103 mandaty – zastąpił Michaela Ignatieffa (Partia Liberalna) w funkcji lidera opozycji.

9 maja – W wieku 89 lat zmarła Lidia Gueiler Tejada, p.o. prezydent Boliwii w latach 1979–1980, pierwsza w historii Boliwii kobieta, która sprawowała ten urząd.

1 czerwca – Honduras odzyskał pełne prawa członkowskie w Organizacji Państw Amerykańskich (OPA), zawieszony w 2009 r. w związku z zamachem stanu.

2 lipca – Itamar Augusto Cautiero Franco, 33. prezydent Brazylii, który sprawował ten urząd w latach 1992–1995, zmarł w wieku 81 lat.

17 lipca – Zmarł Juan María Bordaberry Arocena, prezydent Urugwaju w latach 1972–1976. Miał 83 lata.

21 lipca – Ładując bezpiecznie w Centrum Kosmicznym Kennedy’ego, „Atlantis” zakończył rozpoczętą 8 lipca ostatnią misję (STS-135) w ramach amerykańskiego programu lotów promów kosmicznych.

23 lipca – W wieku 75 lat zmarł amerykański generał John Malchase David Shalikhshvili, urodzony w Warszawie potomek gruzińskich emigrantów, który m.in. zajmował stanowisko naczelnego dowódcy połączonych sił NATO w Europie (SACEUR, 1992–1993) i przewodniczącego Kolegium Połączonych Szefów Sztabów (1993–1997). Dowodził też operacją ochrony ludności kurdyjskiej w Iraku („Provide Comfort”) w czasie I wojny w Zatoce Perskiej (1991).

30 lipca – Mario José Echandi Jiménez, prezydent Kostaryki w latach 1958–1962, zmarł w wieku 96 lat.

2 sierpnia – Kongres USA przyjął plan oszczędności budżetowych przy jednoczesnym podniesieniu dopuszczalnego ustawowo poziomu długu publicznego do 16,4 bln USD. 5 sierpnia agencja Standard and Poor’s po raz pierwszy w historii obniżyła rating amerykańskich federalnych papierów dłużnych.

5 sierpnia – Funkcję przewodniczącego Parlamentu Andyjskiego objęła Boliwijka Rebeca Delgado, przejmując ją od Wilberta Bendezú (Peru).

15 sierpnia – Irwin LaRocque (Dominika) objął stanowisko sekretarza generalnego CARICOM. Po rezygnacji z końcem 2010 r. Edwina Carringtona (Trynidad i Tobago), który zajmował je przez 18 lat, jego obowiązki do wyłonienia następcy pełniła Lolita Applewhaite (Barbados). 1 maja nowym prezesem Karaibskiego Banku Rozwoju został William Warren Smith (Jamajka).

11 września – Połączone wybory prezydenckie i parlamentarne w Gwatemali przyniosły zwycięstwo opozycyjnej Partii Patriotycznej (PP). Uzyskała ona 26,6% głosów, przekładających się na 56 na 158 mandatów w Kongresie, więcej niż dominująca w poprzedniej kadencji Narodowa Unia Nadziei (UNE), która osiągnęła wynik 22,6% głosów i 48 mandatów. Ta druga nie miała również swojego kandydata w wyścigu prezydenckim z powodu odrzucenia 30 czerwca przez gwatemalski Sąd Najwyższy możliwości kandydowania Sandry Torres, b. żony urzędującego prezydenta Álvaro Coloma (UNE). 6 listopada w jego drugiej turze zmierzli się Otto Pérez Molina (PP) i Manuel Baldizón (LIDER). Zwyciężył Molina większością 53,7% głosów i 14 stycznia 2012 r. formalnie rozpoczął kadencję.

19 września – Zmarł George Cadle Price, pierwszy premier niepodległego Belize, który sprawował urząd w latach 1981–1984 i 1989–1993. Miał 92 lata.

16 października – W Boliwii odbyły się precedensowe wybory do ciał sędziowskich – Najwyższego Trybunału Sprawiedliwości, Wielonarodowego Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Agro-Srodowiskowego oraz do Rady Sądownictwa.

23 października – Wybory prezydenckie w Argentynie przyniosły reelekcję Cristiny Fernández de Kirchner, która w pierwszej turze otrzymała 54,1% głosów, a blok jej poparcia zbudowany wokół partii Front na rzecz Zwycięstwa w wyborach uzupełniających do parlamentu odzyskał utraconą w 2009 r. większość w Izbie Deputowanych.

29 października – Na piątym szczycie UNASUR w Asuncion, zwołanym pod hasłem „Transformacja państwa i rozwój”, jego uczestnicy podpisali Deklarację z Asuncion i 12 innych dokumentów, m.in. potępiający blokadę Kuby oraz potwierdzający suwerenność Argentyny nad Malwinami. Funkcję przewodniczącego *pro tempore* tej organizacji objął po prezydencie Gujany Bharracie Jagdeo prezydent Paragwaju Fernando Lugo.

31 października – Roczna kadencję przewodniczącego Parlamentu Środkowoamerykańskiego (Parlacen) rozpoczął Manolo Pichardo (Dominikana), zastępując Dorindo Cortéza (Panama).

4 listopada – W ramach operacji „Odyszeusz” kolumbijskim żołnierzom udało się zastrzelić 62-letniego Guillermo Leóna Sáenzę Vargasę, występującego pod pseudonimem Alfonso Cano, od 2008 r. przywódcę FARC.

6 listopada – Wybory prezydenckie i parlamentarne w Nikaragui zakończyły się zwycięstwem urzędującego prezydenta Daniela Ortegi i jego partii, Sandinistycznego Frontu Wyzwolenia Narodowego (FSLN). Ortega pokonał swojego głównego rywala wyborczego, Fabio Gadeę, wspieranego przez Niezależną Partię Liberalną (PLI), stosunkiem głosów 62,5% do 31%. Podobna proporcja wystąpiła w głosowaniu do parlamentu między FSLN i PLI, odpowiednio 60,8% i 32%, co przełożyło się na 63 miejsca w 92-mandatowym parlamencie dla pierwszej z nich i 27 dla drugiej.

28 listopada – Wybory parlamentarne w Gujanie przyniosły zwycięstwo rządzącej Ludowej Partii Postępowej (PPP), która uzyskała 48,6% głosów i 32 mandaty. Partie i bloki opozycyjne – Partnerstwo dla Jedności Narodowej i Sojusz na rzecz Zmiany, które uzyskały odpowiednio 40,8% i 10,3% głosów – zdobyły jednak w 65-mandatowym parlamencie łącznie o jeden mandat więcej niż PPP. Prezydentem został automatycznie lider zwycięskiej partii, Donald Ramotar, który 3 grudnia formalnie zastąpił na tym stanowisku Bharrata Jagdeo.

28 listopada – Wybory parlamentarne na Saint Lucii przyniosły zmianę władzy – większość 51% głosów i 11 na 17 mandatów zdobyła Partia Pracy (SLP), przed Zjednoczoną Partią Robotniczą premiera Stephensona Kinga, która uzyskała ich odpowiednio 47% i 6. 30 listopada lider SLP Kenny Anthony został nowym premierem.

29 grudnia – Wybory powszechne na Jamajce zdecydowanie wygrała opozycyjna Ludowa Partia Narodowa pod przywództwem Portii Simpson-Miller, która zdobyła 53,4% głosów i 42 na 63 mandaty w Izbie Reprezentantów. Rządząca Partia Pracy, którą do wyborów prowadził premier Andrew Holness, sprawujący urząd od 23 października w rezultacie wotum nieufności dla rządu jego poprzednika Bruce’a Goldinga, uzyskała 46,6% głosów i 21 mandatów.

SPRAWY GLOBALNE

1 stycznia – Prezydent Francji N. Sarkozy objął roczne przewodnictwo w G-8.

1 stycznia – Niestale miejsca w Radzie Bezpieczeństwa NZ objęły RPA, Indie, Kolumbia, Niemcy i Portugalia, zastępując odpowiednio Ugandę, Japonię, Meksyk, Austrię i Turcję.

1 stycznia – Borys Aleszin (Rosja) objął po Alanie Morrisonie (Australia) roczny mandat przewodniczącego Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO).

1 stycznia – Państwem stroną Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) została Mołdowa. W 2011 r. wraz z przystąpieniem doń Grenady (1 sierpnia), Tunezji (1 września), Filipin (1 listopada) i Malediwów (1 grudnia) liczba jego członków wzrosła do 118.

24 stycznia – Do Międzynarodowej Organizacji Ruchomej Łączności Satelitarnej (IMSO) dołączył Jemen, a 28–29 września – także Mongolia i Palau; liczy ona zatem 97 państw.

26 stycznia – Po raz 41. odbyło się 4-dniowe Światowe Forum Ekonomiczne w szwajcarskim Davos-Klosters, tym razem pod hasłem „Wspólne normy na rzecz nowej rzeczywistości”. Jego osiągnięciem było powołanie do życia Sieci Odpowiedzi na Ryzyko, mającej na celu poprawę jakości globalnego zarządzania kryzysowego. Otwierający forum prezydent Rosji D. Miedwiediew zapowiedział modernizację gospodarki rosyjskiej, jednocześnie podkreślając znaczenie wal-

ki z ekstremizmem, terroryzmem i nietolerancją. Prezydent Francji N. Sarkozy oświadczył, że Francja i Niemcy nigdy nie pozwolą na upadek strefy euro, kanclerz Niemiec A. Merkel zapelowała o wzmocnienie światowych mechanizmów finansowych w celu pokonania kryzysu, podczas gdy brytyjski premier D. Cameron położył przede wszystkim nacisk na konieczność poprawy funkcjonowania wspólnego rynku europejskiego. Premier Japonii Naoto Kan zapowiedział przywództwo jego kraju w takich sprawach jak liberalizacja handlu, kwestie klimatyczne i innowacyjność. Szeroko dyskutowanym tematem była rewolta społeczna w Egipcie.

6 lutego – Zakończyła się 47. Konferencja monachijska ds. polityki bezpieczeństwa, której ranga wzrosła dzięki posłużeniu się jej formułą do zorganizowania spotkania Kwartetu Bliskowschodniego oraz do wymiany dokumentów ratyfikacyjnych nowego rosyjsko-amerykańskiego traktatu o ograniczeniu broni strategicznych (nowy START) między sekretarzem stanu USA H. Clinton i ministrem spraw zagranicznych Rosji S. Ławrowem.

24 lutego – Rezolucją nr 1969 Rada Bezpieczeństwa NZ przedłużyła na rok (do 26 lutego 2012 r.) Połączoną Misję NZ w Timorze Wschodnim (UNMIT). 22 marca rezolucją nr 1974 uczyniła to samo w stosunku do Misji Pomocniczej NZ w Afganistanie (UNAMA). 27 kwietnia, w rezolucji nr 1979 – wobec Misji NZ na rzecz Referendum w Saharze Zachodniej (MINURSO). 13 czerwca, w rezolucji nr 1986 i 14 grudnia, w rezolucji nr 2026 – wobec Sił Pokojowych NZ na Cyprze (UNFICYP), łącznie do 19 lipca 2012 r. 28 czerwca, w rezolucji nr 1991 – wobec Misji Stabilizacyjnej ONZ w DRK (MONUSCO). 28 lipca, w rezolucji nr 2001 – wobec Misji Pomocniczej NZ w Iraku (UNAMI). 30 sierpnia, w rezolucji nr 2004 – wobec Tymczasowych Sił NZ w Libanie (UNIFIL). 14 września, w rezolucji nr 2005 – wobec Połączonego Biura NZ na rzecz Utrzymania Pokoju w Sierra Leone (UNIPSIL). 12 października, w rezolucji nr 2011 – wobec Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa (ISAF) w Afganistanie. 14 września, w rezolucji nr 2012 – wobec Misji Stabilizacyjnej NZ na Haiti (MINUSTAH).

26 lutego – Rada Bezpieczeństwa NZ jednogłośnie przyjęła rezolucję nr 1970 nakładającą sankcje na reżim libijski w związku z użyciem przez niego siły wobec protestujących od 15 lutego Libijczyków. Oprócz embarga na dostawy broni, zamrożenia aktywów i zakazu podróży dla wybranych przedstawicieli reżimu RB NZ przekazała sprawę doniesień o zbrodniach popełnionych w Libii MTK. 17 marca, przy głosach wstrzymujących się Chin, Rosji, Brazylii, Niemiec i Indii, w rezolucji nr 1973 organ ten oprócz zaostrożenia powyższych sankcji autoryzował wszystkie, z wyjątkiem zewnętrznej siły okupacyjnej, środki niezbędne dla zapewnienia ochrony ludności cywilnej, w tym postulowaną przez Ligę Państw Arabskich strefę zakazu lotów. Powyższe sankcje i autoryzacja zostały zakończone 27 października rezolucją nr 2016. 16 września w rezolucji nr 2009 RB NZ ustanowiła 3-miesięczną Misję Pomocniczą NZ w Libii (UNSMIL), m.in. w celu przywrócenia bezpieczeństwa publicznego, pojednania narodowego i pomocy w budowie nowego systemu politycznego. Na jej czele w charakterze specjalnego reprezentanta sekretarza generalnego NZ stanął Ian Martin (Wielka Brytania), b. sekretarz generalny Amnesty International (1986–1992), doświadczony w przewodzeniu misjom ONZ.

4 kwietnia – Statut Międzynarodowej Organizacji Energii Odnawialnej (IRENA) wszedł w życie. Na jej pierwszego dyrektora generalnego został zaprzysiężony sprawujący od 2010 r. tę funkcję tymczasowo Adnan Amin (Kenia). Siedziba nowej organizacji została ustanowiona w Masdarze (ZEA). Pod koniec 2011 r. osiągnęła ona liczbę 87 członków.

14 kwietnia – W Sanya (Chiny) odbył się szczyt państw BRICS, od lutego poszerzonych o RPA, pod hasłem „Szeroka wizja, wspólny dobrobyt”. Jego agendą była głównie współpraca gospodarcza uczestników, zwłaszcza ich banków rozwoju.

19 kwietnia – Rwanda została członkiem Stałego Trybunału Arbitrażowego. W 2011 r. do jego struktur przystąpiły też Albania (27 grudnia) i Wietnam (29 grudnia), zwiększając tym samym liczbę członków do 115.

20 kwietnia – Rada Bezpieczeństwa NZ rezolucją nr 1977 przedłużyła o 10 lat mandat tzw. Komitetu 1540 zajmującego się nieprolifacją broni masowego rażenia, któremu w 2011 r. przewodniczyła RPA.

27 kwietnia – Rezolucją nr 1978 Rada Bezpieczeństwa NZ przedłużyła do 9 lipca Misję NZ w Sudanie (UNMIS), z zapowiedzią powołania w jej miejsce kolejnej; jej formalne zamknięcie nastąpiło 11 lipca, w rezolucji nr 1997. 17 maja, w rezolucji nr 1982, wobec odwołania wszystkich innych rezolucji dotyczących sytuacji w Sudanie, do 19 lutego 2012 r. został przedłużony mandat panelu monitorującego embargo na dostawy broni do tego kraju. 27 czerwca (rezolucja nr 1990) zostały utworzone Tymczasowe Siły Bezpieczeństwa NZ dla Abyei (UNISFA); docelowo będą one liczyły 4,2 tys. żołnierzy, niemal w całości z etiopskich sił zbrojnych, i mają zapobiec eskalacji konfliktu w Kordofanie Południowym. 8 lipca dzięki rezolucji nr 1996 powstała z rocznym mandatem Misja NZ w Republice Sudanu Południowego (UNMISS) zastępująca UNMIS, docelowo w składzie 7 tys. żołnierzy i 900 policjantów. 29 lipca rezolucją nr 2003 na kolejny rok została przedłużona Operacja Mieszana NZ w Darfurze (UNAMID). Rada wezwała UNISFA, UNMISS i UNAMID do współpracy.

2 maja – 54-letni Osama bin Laden, założyciel i lider Al-Kaidy, organizator zamachów terrorystycznych na USA 11 września 2001 r., został zabity z polecenia prezydenta USA B. Obamy w swojej posiadłości w Abbottabadzie (Pakistan) w rezultacie tajnej operacji służb specjalnych US Navy pod kryptonimem „Włócznia Neptuna”. Jego ciało zostało oddane morzu.

15 maja – Tajlandia została 162. członkiem Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego (ISA).

18 maja – Dyrektor zarządzający MFW Dominique Strauss-Kahn (Francja) ustąpił z tego stanowiska w związku z zarzutami o napaść seksualną postawionymi mu przez nowojorską prokuraturę. Do 5 lipca, kiedy formalnie objęła je b. minister finansów Francji Christine Lagarde, będąc pierwszą w historii kobietą na tym stanowisku, obowiązki dyrektora pełnił jego bezpośredni zastępca, Amerykanin John Lipsky. 22 sierpnia Strauss-Kahn został uwolniony od stawianych mu w USA zarzutów.

24 maja – W Addis Abebie rozpoczęło się dwudniowe, drugie w historii Forum Indii i Afryki, pod hasłem „Poszerzając partnerstwo: wspólna wizja”, w którym po stronie indyjskiej brał udział premier M. Singh.

25 maja – Na 16. konferencji ministerialnej Ruchu Państw Niezaangażowanych w Nusa Dua na Bali (Indonezja) przystąpiły do niego Azerbejdżan i Fidzi, dzięki czemu liczba jego członków wzrosła do 120. Wraz z nią odbyło się spotkanie rocznicowe z okazji 50-lecia ruchu. Jednym z poruszanych wątków było poparcie Syrii w jej sporach z Izraelem. Wcześniej, od 11 lutego, po ustąpieniu Husniego Mubaraka ze stanowiska prezydenta Egiptu w ramach przewodnictwa egipskiego w ruchu zastępował go Muhammad Tantawi.

28 maja – Na 20. Szczycie Japonia–UE w Brukseli obie strony zgodziły się rozpocząć negocjacje na temat wspólnej strefy wolnego handlu i umowy o partnerstwie gospodarczym (EPA) oraz nowego, wiążącego, wielosektorowego porozumienia o współpracy.

6 czerwca – Ronald Grimes (Kanada) został przewodniczącym Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO). Zastąpił na tym stanowisku Aleksandra Bedrickiego (Rosja).

14 czerwca – Ghana złożyła dokumenty ratyfikacji Traktatu o całkowitym zakazie prób z bronią jądrową (CTBT). 22 września uczyniła to także Gwinea, zwiększając tym samym liczbę stron traktatu i zarazem członków jego organizacji (CTBTO) do 155.

17 czerwca – Rezolucjami nr 1988 i 1989 Rada Bezpieczeństwa NZ podzieliła funkcję Komitetu ds. Sankcji wobec Al-Kaidy i Talibów. Komitet 1989 zajął się wyłącznie sankcjami wobec tej pierwszej, a Komitet 1267 – wobec tych drugich.

17 czerwca – Ban Ki-moon otrzymał w rezolucji nr 1987 Rady Bezpieczeństwa NZ rekomendację, przyjętą przez aklamację, do pełnienia urzędu Sekretarza Generalnego NZ przez kolejną kadencję – w latach 2012–2016. 21 czerwca Zgromadzenie Ogólne NZ przedłużyło jego mandat jednogłośnie.

22 czerwca – Prezydent USA B. Obama podjął decyzję o wycofaniu z Afganistanu 33 tys. żołnierzy do połowy 2012 r. 17 lipca w Afganistanie rozpoczęło się przekazywanie armii afgańskiej zadań w sferze bezpieczeństwa wykonywanych do tej pory przez siły NATO.

25 czerwca – Tokelau uzyskało status członka stowarzyszonego w Organizacji NZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).

26 czerwca – Nauru powróciło do pełnego członkostwa w Brytyjskiej Wspólnocie Narodów, utraconego w 2007 r. ze względu na zaległości w płatności składek członkowskich.

26 czerwca – Dwudniowe, 37. spotkanie G-8 w Deauville, zgodnie z założeniami przewodnictwa francuskiego zogniskowane było na problemach technologii informacyjnych i „zielonych” oraz na sprawach Afryki. Efektem spotkania było przyjęcie deklaracji pt. „Odnowione przywiązanie do wolności i demokracji”.

1 lipca – Przewodniczącym Rady Światowej Organizacji Celnej (WCO) została Josephine Feehily (Irlandia), przejmując to stanowisko od Martyna Dunne’a (Nowa Zelandia).

12 lipca – Sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon wezwał szefów organizacji i agencji systemu ONZ do niezwłocznej reakcji w sprawie spowodowanej suszą klęski głodu w Somalii. 13 lipca zostały uruchomione pierwsze mosty powietrzne, m.in. przez UNHCR, przez które na obszar dotknięty głodem zaczęła napływać pomoc humanitarna. 20 lipca, po raz pierwszy od etiopskiej klęski głodu w 1984 r., ONZ ogłosiła oficjalnie jej wystąpienie w dwóch somalijskich prowincjach, Bakul i Dolnej Szebelle, kontrolowanych w dużej mierze przez Al-Shabaab, nietolerującą obecności ONZ. Do września wartość zgromadzonej pomocy wyniosła 1,7 mld USD. 3 sierpnia lista obszarów wystąpienia głodu została powiększona o część Środkowej Szebelle i obozy wysiedleńców w Mogadiszu i Afguje. 28 lipca somalijskie siły rządowe i siły AMISOM rozpoczęły ofensywę przeciw Al-Shabaab, która do 6 sierpnia przyniosła odwrót sił tej organizacji z Mogadiszu i Baidoa. 4 października w odwetowym zamachu bombowym na dzielnicę rządową w Mogadiszu, za który odpowiedzialność wzięła Al-Shabaab, zginęło 100 osób, a 110 zostało rannych. Do 15 września w krajach sąsiadujących z Somalią znalazło się łącznie ponad 900 tys. somalijskich uchodźców. Do końca 2011 r. na większości obszarów, które ONZ uznała za dotknięte klęską głodu, status ten został odwołany.

14 lipca – Sudan Południowy został 193. członkiem ONZ przez aklamację, wyrażoną w Zgromadzeniu Ogólnym NZ na mocy rezolucji nr 1999 Rady Bezpieczeństwa NZ przyjętej bez głosowania dnia poprzedniego. Tego dnia został też 194. członkiem Konferencji NZ ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD). W 2011 r. przystąpił również m.in. do UA (29 lipca, 54. członek), WCO (27 września, 194. członek), Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego (ITU; 3 października, 193. członek), Powszechnego Związku Poczтового (UPU; 4 października, 192. członek), Wspólnego Rynku Afryki Wschodniej i Południowej (COMESA; 13 października, 20. członek), Organizacji NZ ds. Edukacji, Nauki i Kultury (UNESCO; 27 października, 194. członek), Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO; 10 listopada, 191. członek), Władzy Międzypaństwowej ds. Rozwoju (IGAD; 2 grudnia, 8. członek).

29 lipca – Rada Bezpieczeństwa NZ w rezolucji nr 2002 zaostrzyła reżim sankcji obowiązujących wobec Somalii i Erytrei o jednostki i instytucje zaangażowane we wcielanie dzieci do sił zbrojnych i ataki na ludność cywilną, zwłaszcza na szkoły i szpitale. Rada wezwała federalny rząd tymczasowy Somalii do zakazu handlu ze wszystkimi portami somalijskimi kontrolowanymi przez Al-Shabaab.

8 września – 170. członkiem Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) zostało Palau.

13 września – Na przewodniczącego 66. sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ został wybrany Nassir Abdulaziz Al-Nasser (Katar). 14 września zastąpił on na tym stanowisku Josepha Deissa (Szwajcaria).

17 września – W parku Zucottiego w Nowym Jorku rozpoczął się długotrwały protest społeczny pod hasłem „Occupy Wall Street”, skierowany głównie przeciwko nierównościom dochodowym i wpływowi korporacji na politykę rządu USA. Ruch poparła m.in. b. spikerka Izby Reprezentantów, Nancy Pelosi (demokraci). 15 października analogiczne protesty odbyły się w ponad 950 miastach w 82 innych krajach, najliczniejsza, w Madrycie, zgromadziła 500 tys. osób, w Nowym Jorku – 35–50 tys. 15 listopada policja nowojorska dokonała przymusowego usunięcia miasteczka namiotowego ruchu, powołując się na względy sanitarne, i zatrzymała w związku z nią ok. 200 osób. 31 grudnia aktywiści „Occupy Wall Street” rozpoczęli powrót do parku Zucottiego.

21 września – Tuvalu zostało 174. członkiem Organizacji NZ ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO). Jednocześnie jednak w 2011 r. Wielka Brytania (27 kwietnia) i Litwa (29 grudnia) ogłosiły wystąpienie z organizacji.

25 września – W wieku 71 lat zmarła Wangari Muta Mary Jo Maathai, Kenijka, laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w 2004 r.

7 października – Pokojową Nagrodę Nobla otrzymały wspólnie liberyjska prezydent Ellen Johnson Sirleaf, liberyjska działaczka pacyfistyczna Leymah Gbowee oraz jemeńska obrończyni praw człowieka Tawakkul Karman za: „ich pozbawioną przemocy walkę o bezpieczeństwo kobiet i na rzecz praw kobiet w celu ich pełnego udziału w wysiłku budowania pokoju.”

10 października – Liberia została 155. członkiem Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO).

19 października – Mandat przewodniczącego Unii Międzyparlamentarnej objął Marokańczyk Abdelwahad Radi (od 4 marca sprawujący już przewodnictwo w Zgromadzeniu Parlamentarnym Śródziemnomorza i w Zgromadzeniu Parlamentarnym Unii dla Śródziemnomorza), zastępując Theo-Bena Guriraba (Namibia). Tego dnia do organizacji dołączył Czad, co wraz z akcesem 16 kwietnia Mikronezji oraz Trynidadu i Tobago zwiększyło liczbę jej członków do 159. Jednocześnie zawieszono w niej członkostwo Liberii i Komorów, a do jej prac po okresie zawieszenia lub po wycofaniu członkostwa powróciły Niger i Gwinea Równikowa (17 października) oraz Honduras (19 października) – dwa ostatnie po 19 latach nieobecności.

21 października – Na niestałych członków Rady Bezpieczeństwa NZ na lata 2012–2013 Zgromadzenie Ogólne wybrało Maroko, Togo, Gwatemalę, Pakistan i Azerbejdżan, odpowiednio po raz: trzeci, drugi, pierwszy, siódmy i pierwszy w historii, które otrzymały odpowiednio: 151, 131, 191, 129 i 113 głosy. Zastąpiły one, w kolejności: Nigerię, Gabon, Brazylię, Liban oraz Bośnię i Hercegowinę. Gwatemala nie miała kontrkandydatów, w koszyku afrykańskim walkę o niestałe miejsce przegrała Mauretania (w trzecim głosowaniu), w koszyku Azji i Pacyfiku – Kirgistan (przegrana w pierwszym głosowaniu), a we wschodnioeuropejskim – Węgry (rezygnacja po pierwszym głosowaniu) i Słowenia (przegrana w dziewiątym głosowaniu). Ze względu na rywalizację słoweńsko-azerską wybór zakończył się dopiero 24 października.

25 października – Curaçao i Sint Maarten zostały członkami stowarzyszonymi UNESCO.

31 października – Malezja przystąpiła do Traktatu antarktycznego jako jego 49. strona.

31 października – Według ONZ w tym dniu populacja Ziemi osiągnęła 7 miliardów ludzi.

31 października – Do 190 wzrosła liczba członków Interpolu, gdy do organizacji jako oddzielne podmioty przystąpiły Curaçao, Sint Maarten i Sudan Południowy.

31 października – Stosunkiem głosów 107 do 14 (w tym USA i Izrael) w Zgromadzeniu Ogólnym UNESCO Palestyna została przyjęta do tej organizacji, której formalnym członkiem stała się 23 listopada.

3 listopada – W Cannes rozpoczął się dwudniowy szczyt państw grupy G-20, na który zaproszeni zostali również przedstawiciele Etiopii, Singapuru, Hiszpanii i ZEA. Poświęcony głównie kryzysowi w strefie euro, przyjął on też rekomendacje dotyczące m.in. zwiększenia zatrudnienia, bezpieczeństwa żywności, podatku od transakcji finansowych i zwiększenia środków w dyspozycji MFW.

4 listopada – Laos przystąpił do Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) jako jej 152. członek.

23 listopada – Malediwickie Towarzystwo Czerwonego Półksiężyca dołączyło do Międzynarodowej Federacji Towarzystw Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca jako ich 187. członek. 28 listopada funkcję przewodniczącego Komisji Stałej tej organizacji objął Greg Vickery (Australia), po odchodzącym z niej Massimo Barze (Włochy).

5 grudnia – Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) przyjęła do swojego składu Antigue i Barbudę, Czad, Dżibuti, Etiopię, Gujanę, Komory, Malediwy, Mikronezję, Mozambik, Nauru, Seszele, Sudan Południowy, Vanuatu i Watykan, zwiększając go tym samym do 146 członków.

11 grudnia – 17. sesja konferencji stron konwencji ramowej NZ o zmianie klimatu w Durbanie, trwająca od 28 listopada, zakończyła się zgodą na zawarcie prawnie wiążącego dokumentu, który ma być gotowy do 2015 r. i wejść w życie w 2020 r., oraz powołaniem Zielonego Funduszu Klimatycznego, którzy rocznie ma dysponować środkami w wysokości 100 mld USD przeznaczonymi na pomoc w walce ze zmianami klimatycznymi w państwach najbardziejniejszych.

12 grudnia – Prezesem Biura Zgromadzenia Państw Stron Statutu MTK została Estonka Tiina Intelmann, zastępując Christiana Wenawesera z Liechtensteinu.

15 grudnia – Po załamaniu się amerykańsko-irackich negocjacji na temat przedłużenia stacjonowania wojsk USA w Iraku (21 października), gdy prezydent USA B. Obama i premier Iraku N. al-Maliki uzgodnili 12 grudnia w Waszyngtonie szczegóły ich wycofania, w Bagdadzie odbyła się oficjalna ceremonia zakończenia misji irackiej. Wycofanie ostatnich 40 tys. żołnierzy zakończyło się formalnie 18 grudnia, przed ostatecznym terminem 31 grudnia.